

Școala, drepturile și obligațiile elevilor români în diferite perioade istorice

La sfârșit de secol XIX și început de secol XX se puneau bazele învățământului modern, iar educația era o prioritate. În acea perioadă, trei din patru români de la sate nu știau să scrie și să citească.

În 1864, Alexandru Ioan Cuza aproba prima Lege a Instrucțiunii Publice,

PAGINA 5

iar în 1866 apare primul Regulament de ordine și disciplină pentru licee și gimnazii.

Carnetul școlar era denumit livret personal în perioada interbelică. În acel carnet erau trecute notele de la școală, precum și îndatoririle fundamentale ale elevului, obicei care s-a păstrat peste ani. Principalele îndatoriri erau extrase din Legea școlilor primare. De cele mai multe ori carnetul școlar oglindește modul în care un elev se raportează la școală, dacă acesta învață bine, dacă frecventează cursurile sau dimpotrivă.

Ioan Corneanu - mărturisirea unui fost secretar de partid (II)

După modesta mea părere, Nicolae Ceaușescu a fost unul dintre marii conducători ai Neamului Românesc, pe când acesta era un popor cu conștiință, responsabilitate și demnitate națională și nu o populație oarecare, așezată în bătaia și batjocura tuturor vânturilor devoratoare din est, vest, sud sau nord.

Cu toate că a preluat puterea de tânăr de la vârsta de 46 de ani și și-a iubit cu disperare țara și poporul român, reprezentanții orânduirii "capitalismului sălbatic", cu sprijin din România și extern, au implantat în România sistemul, prin trădări și furturi inimaginabile ale Statului Român. Străini verșoși au pus mâna pe toate bogățiile țării, transformând România și Poporul Român, într-o colonie a marilor puteri, a Fondului Monetar Internațional și a Băncii Mondiale. Pentru a se apăra în fața românilor, recurg în fiecare zi la ură și dezbinare, împărțindu-i în buni și răi.

PAGINA 4

Cum era viața sătmărenilor în anul 1900?

Ca acum, și în anul 1900 pesta porcină bântuia în Sătmăr. Molima a fost semnalată în nu mai puțin de 38 de localități

La începutul secolului XX, centrul orașului Satu Mare, Piața Deák, era un târg unde se vindeau animale și erau amenajate mese pentru comercianți

PAGINA 2

Opera "Otello" de Verdi a revenit la Cluj cu contribuții sătmărene

PAGINA 9

Istoria de 65 de ani a Trupeii Harag György din Satu Mare

Tânără trupă fusese fondată de Harag György în 1953, în Baia Mare ca secția maghiară a Teatrului de Stat de acolo. Generația fondatoare a fost alcătuită din absolvenții Academiei de Muzică și Teatru din Cluj care, împreună cu tânărul lor profesor, au optat pentru fondarea unui teatru. Din această generație fondatoare s-au for-

mat personalități care urmau să devină elementele de bază ale artei teatrale maghiare din Ardeal. Printre aceștia se numără Csiky András (foto de mai sus), Ács Alajos, Köllő Béla, Török István, Vándor András, Elekes Emma, Soós Angéla, Nyiredi Pirokska, sau Nagy Iza.

La 15 septembrie 1956 autoritățile le aprobă cererea, iar trupa maghiară se mută la Satu Mare. Până la 1 aprilie 1957 trupa funcționează sub denumirea de Secția Maghiară din Satu Mare a Teatrului de Stat din Baia Mare.

PAGINA 6

Rondeluri, parodii și epigrame la reunita Cenaclului Afirmarea

Membrii Cenaclului literar Afirmarea s-au reunit în Casa Ferențiu din Satu Mare, într-o nouă reuniune atelier. Pe "agenda" zilei s-au aflat creațiile lui Ioan Tipu Sălăjanu.

Pentru a asigura o atmosferă destinsă a reuniunii cenacliere, autorul a lecturat creații mai vechi și mai noi, unele incluse în volumul care, se pare că deja miroase a cerneală proaspătă. A citit rondeluri, parodii, dar și epigrame, creațiile sale predilecte.

Cunoscând verva autorului, stilul deja format, cenacliștii au urmărit cu atenție creațiile aduse în atenție, în dorința de a putea savura fiecare poantă din textele supuse atenției colegilor.

Despre textele citite au vorbit: Corina Finta, Maria Letai, Cornel Burcea, Mihai Sas, Alex Vastag, Sebastian Nistor, Voicu Șichet, Carol C. Koka și Ioan Coriolan Anițaș.

PAGINA 8

Drumul spre Marea Unire, de la 8/15 mai 1848 la 1 Decembrie 1918

PAGINA 3

Castele din Transilvania care merită văzute chiar și în sezonul de iarnă

PAGINA 8

Din veniturile realizate în urma unei serbări de Crăciun au fost înzestrați cu haine de iarnă și cizme 36 de copii săraci, fără deosebire de confesiune, care frecventează școala greco-catolică.

Ion I.C. Brătianu a murit la data de 24 noiembrie 1927

Ion I.C. Brătianu (cunoscut și ca Ionel Brătianu, n. 20 august 1864, Florești, azi Ștefănești, Argeș - d. 24 noiembrie 1927, București) a fost un om politic care a jucat un rol de primă importanță în Marea Unire din 1918 și în viața politică din România modernă. A deținut funcția de președinte al Partidului Național Liberal. De formație inginer, Ionel Brătianu nu a profesat, ci s-a dedicat vieții politice, fiind cel mai potrivit acestei cariere dintre cei trei băieți ai liderului liberal Ion C. Brătianu. Ion I.C. Brătianu a fost de cinci ori președinte al Consiliului de Miniștri (mai mult decât oricine altcineva), de trei ori ministru de interne, de două ori ministru al apărării naționale și de două ori ministru al afacerilor externe.

A fost președinte al Consiliului de Miniștri în momentul intrării României în Primul Război Mondial, conducând țara în momentele dificile ale retragerii în Moldova. În 1922, după ce avuseseră loc realizarea și recunoașterea Marii Uniri, a preluat guvernarea, asumându-și reforma agricolă și votarea noii constituții din 1923.

Brătianu a fost adesea acuzat că ar fi avut o influență disproporționată asupra monarhului, impunând acestuia opțiunile sale politice. În criza dinastică determinată de renunțarea principelui moștenitor din decembrie 1925, Ionel Brătianu a fost preopinientul eliminării principelui moștenitor Carol de la succesiunea tronului.

În 1907, I.I.C. Brătianu, în funcția de ministru de interne, și generalul Alexandru Averescu, ministru de război, au condus cu mână foarte acțiunea de reprimare a țăranilor răsculați.

La Congresul P.N.L. din ianuarie 1909, I.I.C. (Ionel) Brătianu este ales președinte al partidului, funcție politică pe care a păstrat-o până la sfârșitul vieții sale.

A fost conducătorul delegației române la Conferința de Pace de la Versailles. Abilității sale diplomatice i se datorează convingerea aliaților cu privire la justiția revendicărilor teritoriale ale Regatului Român.

Pe 24 noiembrie 1927 Ionel Brătianu încetează din viață în urma unei laringite infecțioase. În urma unei întrevederi cu diplomatul Nicolae Titulescu, Ionel Brătianu se îmbolnăvește de gripă. Când boala s-a agravat treptat, medicul i-a recomandat un anume tratament (care s-ar fi dovedit a fi eronat), după care gripa dispare doar pentru un timp. Astfel la numai 63 de ani, "mâna de fier" care conducea statul român moare în condiții extrem de suspecte, asemeni regelui Ferdinand, cu câteva luni înainte.

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef suplimentar - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:
str. Mircea cel Bătrân nr. 15
Satu Mare, cod 440012
Telefon: 0261-767300
e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Din viața cotidiană sătmăreană la anul 1900

Relatări din ziarul Szamos, numerele din 4-11 ianuarie 1900

Cursuri agricole

Programul din zilele următoare a cursurilor organizate de Asociația Agricolă a Comitatului Sătmar cu susținerea domnului ministru al agriculturii:

La Satu Mare, în sala de ședințe a școlii din Mintiu, în fiecare zi de miercuri și sâmbătă între orele 5-6 după masa:

- în 6 ianuarie: deșeurile umane ca îngrășămintă organice;

- în 10 ianuarie: prof. de institutori Bodnár Sándor despre cooperative în general.

La Carei, în sala festivă a Primăriei, între orele 3-4 după masa:

- în 7 ianuarie Nagy Sándor, învățător-director de școală de repetiție despre cultivarea sorgului cu demonstrații despre prelucrarea lui.

La Viile Satu Mare, în incinta școlii, între orele 11-12:

- în 6 și 7 ianuarie inspectorul viticol teritorial Jablonszky György despre viticultură.

La Arad, între orele 3-4 după masa:

- în 6 ianuarie Majláth Ferenc, administrator de moșie despre directivele creșterii cabalinelor.

La Medieșul Aurit, în incinta școlii, între orele 11-12:

- în 13 ianuarie Marosan Kornel, directorul școlii de stat: Unde și ce fel de bovine să creștem?

Cursurile sunt gratuite și Asociația Agricolă a Comitatului Sătmar îi așteaptă cu drag pe toți cei interesați. (Szamos, 4 ianuarie 1900)

Jurământ oficial

Fröhlich Róbert, inginer și director proaspăt ales la iluminatul electric, și-a depus jurământul oficial în fața consiliului orașenesc în data de 2 a lunii curente. Noul director se va confrunta cu o muncă mare și grea pentru că rezolvarea reclamațiilor în legătură cu iluminatul electric nu va fi o sarcină ușoară. Noi sperăm însă că talentatul director nou va rezolva aceste probleme cu o sârguință excelentă și cu o voință puternică.

Adunarea consumatorilor de curent

Consumatorii curentului electric sunt rugați să se prezinte în propriul interes duminică, 7 ianuarie la ora 4 după masa în sala restaurantului Korona.

Semnează: mai mulți consumatori.

Încă o senzație

Să mai zică cineva că nu suntem un oraș mare. Încă nu au apus valurile provocate de un fratricid, avem de-a face cu o nouă senzație. Nu mai este un secret că contabilul Băncii comerciale și de industrie, Steinberger József a solicitat concediu pe timpul sărbăto-

Piața Deak, azi Piața Libertății în anul 1900

rilor de Crăciun dar nu s-a mai întors.

Direcțiunea băncii, care probabil a avut o încredere exagerată în contabil, a început să aibă bănuiele față de această lipsă. Bănuiala nu a fost fără motiv și ei au început să verifice actele de contabilitate. S-a stabilit că Steinberger a făcut falsuri în contabilitate timp de opt ani și astfel s-a produs o lipsă de 55.000 de mii de forinți.

Avocatul dr. Kelemen Samu și Scheiber Ferenc au plecat la Budapesta să aducă experți care să stabilească exact ce s-a întâmplat. După unele surse, Steinberger a făcut tranzacții pe bursă cu acești bani. Se mai spune că a plecat cu vaporul în America.

Târgul de animale

La târgul săptămânal de animale din 3 ianuarie au fost oferite spre vânzare 396 cabaline, 532 bovine și 428 porcine. S-au înregistrat puține vânzări, și la prețuri mici.

Anunț

În clădirea din Piața Deak (azi Libertății) a Asociației cizmarilor (fosta Breașla a cizmarilor) vor fi închiriate din 1 mai 1900 următoarele spații:

- spațiul către Piața Deak în care funcționează alimentara lui Faragó Jakab;

- spațiile comerciale nr 1., 2. și 3 dinspre strada Várdomb (azi Decebal);

- spațiul de la etaj către strada Várdomb pentru restaurant;

- spațiul de sub poartă spre Piața Deak pentru standuri de vânzare a fructelor;

- beciul din colțul clădirii către str. Batthyányi (Coposu) pentru restaurant.

Spațiile enumerate mai sus vor fi închiriate de la 3 la 6 ani începând din 1 mai prin licitație deschisă, care se va ține în data de 25 ianuarie orele 9 dimineața în sala mare de la etaj, la care

sunt invitați cei interesați. Se acceptă și oferte închise, care se vor înainta președintelui Asociației Fehér József.

Conducerea

Serbare de Crăciun

Din veniturile realizate în urma unei serbări de Crăciun au fost înzestrați cu haine de iarnă și cizme 36 de copii săraci, fără deosebire de confesiune, care frecventează școala greco-catolică. Copiii au primit hainele de la preotul greco-catolic Papp Lajos, care lucrează deja de 8 ani la ajutorarea copiilor săraci cu îmbrăcăminte de iarnă și cu încălțăminte.

Cizmele au fost confecționate la un preț modic de către cizmarul Stibli Lajos dintr-un material de foarte bună calitate, iar hainele au fost confecționate la fel la un preț foarte convenabil de către maistrul croitor Kremer Ignác, materialul fiind asigurat de către comerciantul Deutsch Mór.

Decorarea argaților

Regele i-a decorat cu Crucea de merit din argint pe argații Vida József și Vagdald József pentru vechimea și devotamentul lor în cei 50 de ani de muncă. Ce rar se întâmplă azi ca angajații casnici - mai ales femeile - să rămâne măcar un an într-un loc de muncă, nici vorbă de 50 de ani, dar nici măcar de 5 ani.

(Szamos, 7 ianuarie 1900)

Mișcare bisericească pentru liturghia în limba maghiară

Cele două parohii greco-catolice din Satu Mare au avut o consfătuire foarte im-

portantă și cu efect pe termen lung, în sala festivă a primăriei. Motivul nemijlocit al consfăturii a fost acea dorință comună ca sancționarea sa papa de la Roma să consfințească în sfârșit folosirea limbii maghiare în liturghiile greco-catolice.

La consfătuirea deschisă de protopopul Melles Emil, a fost prezent Komjat Rabar Endre, reprezentantul comitatului central din Budapesta. Melles a demonstrat printr-o cuvântare convingătoare dreptul limbii maghiare de a fi folosită ca limba liturghiilor și a îndemnat pe cei prezenți la o participare cât mai numeroasă la pelerinajul de la Roma, pentru că o prezență numeroasă a greco-catolicilor ar putea fi un argument pentru obținerea dezideratului comun, adică acceptarea limbii maghiare ca limbă de liturghie. Și oaspetele de la Budapesta a vorbit în același spirit despre chestiunea în dezbateră. El a mai vorbit despre necesitatea înființării unui „Cămin” în centru, mai ales pentru tineretul greco-catolic care merge la studii la Budapesta.

Acest prilej a fost primul la care cele două parohii greco-catolice din orașul nostru au participat la o activitate comună.

Pesta porcină

După ultimele statistici, în comitatul nostru pesta porcină a fost înregistrată în 38 de comune.

Birjă la comandă telefonică

Anunț. Am onoarea să aduc la cunoștința onoratului public că din 1 ianuarie dispun de postul telefonic cu numărul de 75 și în acest fel stau la dispoziția publicului de oriunde și onorez comenziile cu cea mai mare punctualitate.

Cu respect deosebit:
Kinszler József, proprietar de birje
(Szamos, 11 ianuarie 1900)

Traducere Veres Istvan
Rubrică realizată de A. Zaharia

Românii din Moldova și Țara Românească se întâlneau pe culmile Carpaților cu românii din Transilvania, se îmbrățișau ca frate cu frate, își povesteau bucuriile și necazurile, își cântau doinele și baladele, despărțindu-se cu speranța că odată și-odată vor fi toți „și una și frați”, după cum spunea Nicolae Bălcescu.

CENTENAR

Drumul spre Marea Unire, de la 8/15 mai 1848 la 1 Decembrie 1918

Istoria poporului nostru, pe cât de zbuciumată, pe atât de frumoasă, are multe evenimente de neuitat. Un astfel de eveniment deosebit este și “Marea Unire de la întâi Decembrie 1918”, când s-a realizat pentru prima dată visul de veacuri al românilor: “România Mare”.

Drumul spre acest deziderat nu a fost ușor și, în multe cazuri, a fost presărat cu jertfele a mii și mii de eroi, mulți dintre ei necunoscuți și fără o cruce la capătăi.

Datorită unor condiții istorice deosebite, poporul nostru s-a constituit în trei state: Țara Românească, Moldova și Transilvania. Dorința de unire a existat, poate, de când există poporul român, însă interesele unor state vecine au împiedicat realizarea acestor năzuințe de veacuri.

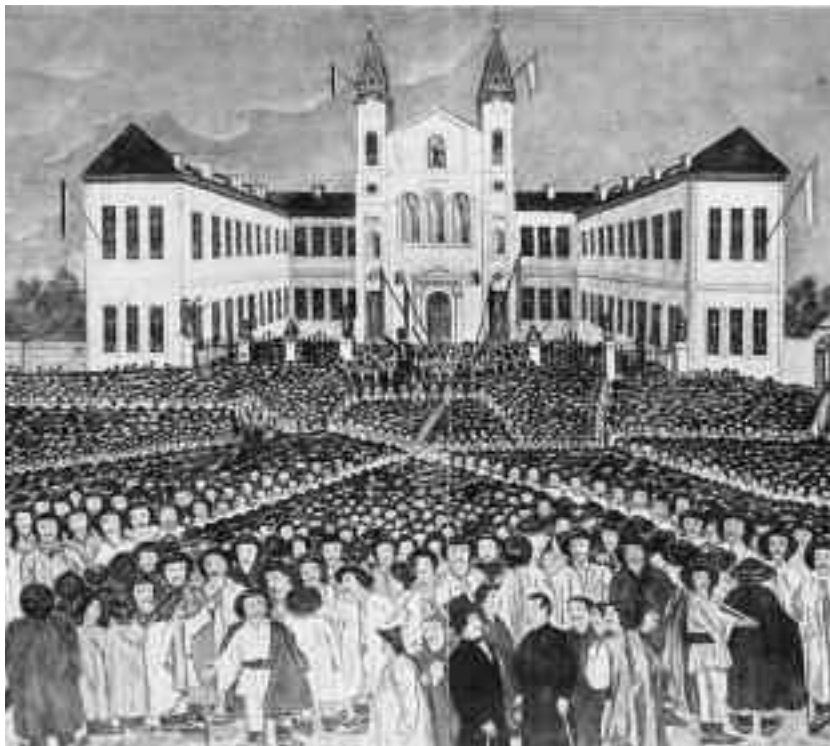
Românii din Moldova și Țara Românească se întâlneau pe culmile Carpaților cu românii din Transilvania, se îmbrățișau ca frate cu frate, își povesteau bucuriile și necazurile, își cântau doinele și baladele, despărțindu-se cu speranța că odată și-odată vor fi toți „și una și frați”, după cum spunea Nicolae Bălcescu.

O “piață unică” românească

Relațiile economice dintre cele trei Țări Române erau foarte, foarte bune, schimbul de produse făcându-se, în primul rând, între ele, abia apoi oferindu-se surplusul altor țări. Ca urmare, se poate afirma că, încă de atunci, între ele era o „piață unică”, o piață românească.

Cărțile scrise și tipărite în una din Țările Române circulau și în celelalte două. Numai Badea Cârțan a trecut din Țara Românească în Transilvania peste 70.000 de cărți românești. Drumul lui trecea prin înălțimea Munților Făgăraș, prin locuri pustii numite „Vama Cucului”, unde vigilența grănicerilor Imperiului Habsburgic era mult mai redusă.

Despre Badea Cârțan se mai pove-

Pe Câmpia Libertății de la Blaj, la 8/15 mai 1848, 40.000 de piepturi de români veniți din toate colțurile Ardealului au strigat: „Noi vrem să ne unim cu țara!”

tește că a bătut pe jos drumul Romei pentru a vedea cu ochii lui cine sunt „mama și tata” românilor. Se întâmpla în urmă cu peste 100 de ani, iar autorul era un simplu cioban din Ardeal.

Baciul din Cârțișoara s-a învățat în jurul stâlpului uriaș, adică, Columna lui Traian, până când a citit toată istoria de pe el. Apoi a vărsat la piciorul Columnei un săculeț cu pământ luat din grădina casei. A doua zi, pe prima pagină a tuturor ziarelor din Roma stătea scris cu litere de-o șchioapă: „A coborât un dac de pe Columnă?”. Era Badea Cârțan.

În decursul istoriei, unii voievozi au urmărit să realizeze un front comun al țărilor Române. În acest sens, am purtat multe războaie cu turcii, dar și cu alte state vecine care urmăreau să le subjuge, amintindu-l aici doar pe Ștefan cel Mare și Sfânt, care, în decursul domniei sale, a purtat nu mai puțin decât 47 de bătă-

lii.

Ceea ce trebuie să ne facă mândri de istoria noastră este faptul că noi niciodată n-am purtat războaie pentru a cotopti alte teritorii. Noi ne-am apărat întotdeauna pământul strămoșesc, iar când am fost înfrânți ne-am ridicat și am continuat să luptăm, chiar sute de ani, pentru a ne recăpăta libertatea. Deci noi, niciodată, n-am râvnit la bunurile altora, n-am supus alte popoare, ci doar ne-am apărat vatra strămoșească. Puține popoare din lume au o asemenea istorie!

Revenind la “DRUMUL SPRE MAREA UNIRE”, amintim faptul că Munții Carpați, care constituiau granița dintre Transilvania, Moldova și Țara Românească, nu erau o barieră de despărțire, ci dimpotrivă “Axa de unire a tuturor românilor”.

Dispariția acestui hotar nefiresc de pe Carpați este reflectată în câteva versuri

închinat de Octavian Goga „Marii Uniri din 1918”;

“Te-am dărâmat hotar de odinioară, Brâu împletit din lacrimi și din sânge, Veriga ta de foc nu mă mai strânge, Și lanțul tău a încetat să doară”.

Pentru prima dată, dorința de unire este înfăptuită de Mihai Viteazul care, în anul 1600, cu gândul la crearea „frontului comun antiotoman”, reușește unificarea celor 3 țări române, proclamându-se „Domn al Țării Românești, al Ardealului și al Moldovei”. Deși unirea realizată de marele voievod nu a durat, „a rămas marea ideal, marea dorință a românilor pentru veacurile următoare”.

Transilvănenii, mereu alături de frații lor

Dorința de unire se vede și în timpul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, atunci când el se adresează moldovenilor spunând: “ca unii (aceiași) ce suntem de un neam, de-o lege și sub aceeași stăpânire”.

Pe Câmpia Libertății de la Blaj, la 8/15 mai 1848, 40.000 de piepturi de români veniți din toate colțurile Ardealului au strigat: „Noi vrem să ne unim cu țara!”.

Un prim pas spre „Marea Unire” se realizează la 24 ianuarie 1859 prin Unirea Principatelor Moldovei și Țării Românești sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza. Referindu-se la acest eveniment, publicistul transilvănean Al. Papiu Ilarian scria într-un articol: „Românii transilvăneni numai spre principate privesc! Când s-a realizat Unirea, bucuria la românii transilvăneni era, poate, mai mare ca în principate. Ei știu prea bine că după UNIREA CEA MICĂ urmează UNIREA CEA MARE”.

Românii transilvăneni au fost alături de cei din România și în timpul Războiului de Independență din 1877-1878, unii dintre ei trecând clandestin Carpații înrolându-se în Armata Română, precum au făcut-o, spre exemplu, Moise Grozea și legendarul Badea Cârțan.

În același timp, femeile din Transilvania au adunat ofrande, constând în

haine, perne, alimente și bani, pe care le-au trimis spre ajutor Armatei Române.

În timpul primului război mondial, românii transilvăneni au fost încorporați în armata austro-ungară și trimiși să lupte împotriva fraților de peste Carpați, iar cei care au refuzat au fost spânzurați. În acest sens, amintim aici pe fratele scriitorului Liviu Rebreanu, Emil, al cărui martiriu a fost descris în romanul „Pădurea spânzuraților”.

Demn de amintit este faptul că la Marea Adunare de la Alba Iulia a participat și octogenarul maramureșan, memorandistul Gheorghe Pop de Băsești. Văzându-l, Vasile Goldiș i-a spus: „Bade Gheorghe, cum de te-ai încumetat la vârsta dumitale, și bolnav, să vii pe frig și pe vreme mohorâtă la Alba Iulia?”. Răspunsul acestuia a fost: „Cum să nu fi venit, când aștept această zi de 80 de ani?”

Printre cei mulți de pe meleagurile sătmărene, care au avut un aport deosebit la înfăptuirea Marii Uniri, putem să-l amintim pe „leul de la Șisești”, dr. Vasile Lucaciu, care, la 1 Decembrie 1918 se afla într-o misiune diplomatică în Statele Unite ale Americii pentru a pleda în favoarea obținerii garanțiilor necesare din partea marilor puteri pentru realizarea unirii Transilvaniei cu patria mamă.

De remarcat faptul că, în rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, un articol prevede „libertate naționalităților conlocuitoare”.

Închei aceste rânduri cu sentimentul de satisfacție și mândrie că printre cei 100.000 de români adunați pe Întâi Decembrie 1918 la Alba Iulia, se afla și străbunicul meu, Teodor Cocșiu.

Pentru toți cei ce au luptat și s-au jertfit pentru Unire, aduc ca omagiu patru versuri scrise de căpitanul N. Vulovici, căzut la datorie în 1916, în luptele pentru eliberarea Transilvaniei:

„Erou, de mii de ori erou
Acela ce se bate
Și moare pentru brazda lui
Și pentru libertate”.

(Articol apărut și în: Eroii Neamului, Satu Mare, 2010, 2 (s.n.), nr. 1 (2), p. 17-19)

col. (r.t.r.)
Prof. Nicolae Codreanu

Reîntregirea României, bucată cu bucată

La începutul anului 1918, România, un stat mic al Europei, cu o populație care depășea cu puțin 10 milioane de locuitori, se afla în conflict cu puterile Triplei Alianțe (Austro-Ungaria și Germania) și cu imensa Rusie Sovietică.

În aceste condiții dramatice și paradoxale, are loc evenimentul pe care nimeni nu îndrăznise nici măcar să-l imagineze: la 27 martie/9 aprilie 1918, Sfântul Țării de la Chișinău hotărăște unirea Basarabiei cu România.

La 12 noiembrie 1918, se anunță încheierea armistițiului între Alianți și Puterile Centrale. Mackensen, prudent, începuse evacuarea armatei germano-austro-ungare din România. La 1 Decembrie 1918 aceste trupe traversau Carpații.

Aceeași dată avea să marcheze și realizarea unității depline a tuturor românilor, căci, între timp, naționalitățile aflate în componența Austro-Ungariei desfășuraseră o activitate febrilă pentru obținerea independenței lor.

Acțiunea lor fusese încurajată de programul în 14 puncte al președintelui

S.U.A., Woodrow Wilson, prin care se statua libera autodeterminare a națiunilor. (...)

În timp ce Austria încerca, prin recunoașterea dreptului altor popoare la independență, să salveze un stat federativ, Ungaria se desparte de Austria. Dualismul austro-ungar, creat în 1867, lua sfârșit. O măsură care nu poate izola și salva Ungaria. La 18 octombrie 1918, în parlamentul din Budapesta, Alexandru Vaida-Voievod îi anunță pe unguri că Partidul Național Român nu recunoaște nici un drept parlamentului ungar în rezolvarea dezideratelor naționale românești.

La 29 octombrie, Boemia se desparte de Austria, iar Slovacia de Ungaria, creându-se statul cehoslovac și, în același timp, la Agram se hotărăște realizarea statului iugoslav, de la Isonzo până la Vardar. Pentru ca flota austro-ungară să nu cadă în mâinile italienilor, împăratul de la Viena, o dăruiește Iugoslaviei. Tisza este ucis de proprii săi soldați.

De starea de descompunere a Impe-

riului Austro-Ungar aveau să se folosească și românii din Bucovina, partea de nord a Moldovei, răpită de Austrieci în 1775. La 27 octombrie 1918, Congresul general al Bucovinei hotărăște unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României.

Pentru îndeplinirea idealului de unitate națională rămânea de rezolvat problema Transilvaniei. În tratativele cu Antanta se hotărăse ca România să primească provinciile locuite de Români aflate sub stăpânirea Austro-Ungariei. Există deci posibilitatea ca problema transilvăneană să fie rezolvată la masa tratativelor de pace, dar românii din Transilvania nu înțeleg să aștepte tratativele și trec la acțiune.

Consiliul Național Român profită de situație pentru a crea „Gărzi naționale”, ceea ce însemna începutul organizării în vederea preluării administrației și a puterii politice în teritoriile locuite de Români. În fața acestei situații, Ungurii devin mai concesivi, încercând pe orice cale

să păstreze Transilvania în hotarele Ungariei.

La Arad, unde se afla Consiliul Național Român, este trimis Oscar Iaszi ca să ducă tratative. Propunerile sale nu sunt primite. Iuliu Maniu respinge argumentele delegației ungare, afirmând dreptul națiunii române să se organizeze într-un stat suveran. Ungurii încearcă să-și mențină poziția prin acțiuni teroriste. Grupe înarmate atacă sate românești, dau foc șiucid femeii, copii și bătrâni.

La Cluj se organizează Consiliul Național al Secuilor, cu scopul de a forma și înarma unități compuse din oameni care se bucurau de stima Ungurilor pentru sălbăticia și barbaria lor. Ungurii îi amenință pe Români că vor trimite aceste unități prin sate și orașe, pentru a-i extermina.

Consiliul Național Român adresează lumii civilizate un manifest în care sunt arătate excesele comise de Unguri. În același timp, se hotărăște și organizarea Marii Adunări Naționale de la 1 Decem-

brie 1918 la Alba Iulia. Sosesc aici 1228 delegați din 27 de comitate locuite de Români cărora li se adaugă episcopii, reprezentanții ligilor culturale și ai altor organizații. Pe lângă aceștia, din toate colțurile Transilvaniei sosesc peste 100.000 de oameni, îmbrăcați în haine de sărbătoare, ca să asiste la adunare.

În ziua de 1 Decembrie 1918, episcopul român unit Iuliu Hossu citește actul sacru al Unirii, iar Vasile Goldiș, Proclamația Consiliului Național în care se arată printre altele, că „Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează unirea acestor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii, cu România”.

În felul acesta se îndeplinea visul milenar al unității Românilor într-un singur hotar. Pentru realizarea acestui ideal, România făcuse sacrificii imense. (...)

Ing. Mircea Pirlea
Biblioteca Județeană Satu Mare

MĂRTURISIRI

După modesta mea părere, Nicolae Ceaușescu a fost unul dintre marii conducători ai Neamului Românesc, pe când acesta era un popor cu conștiință, responsabilitate și demnitate națională și nu o populație oarecare, așezată în bătaia și batjocura tuturor vânturilor devoratoare din est, vest, sud sau nord.

Ioan Corneanu - mărturisirea unui fost secretar de partid (II)

(Urmare din numărul trecut)

În al cincilea rând, din anul 1965, cetățenii români care doreau să devină membri de partid nu mai erau obligați să facă acel stagiul de verificare. În al șaselea rând, candidații de partid aveau dreptul să participe la viața de partid, dar nu aveau dreptul la vot. În al șaptelea rând, primirea în partid se făcea la cerere de către adunarea generală cu majoritatea de voturi, cu condiția ca organizația superioară să confirme sau să infirme hotărârea adunării generale.

Masa s-a servit la Snagov, iar Nicolae Ceaușescu s-a prezentat la mesele delegaților din toate regiunile. A fost o atmosferă de atașament sincer față de dânsul.

Eu am mai participat la foarte multe conferințe naționale, la congrese, la ședințe de lucru pe diferite domenii de activitate.

Vizita din 1978

Altă întâlnire cu Nicolae și Elena Ceaușescu am avut-o în anul 1978, după cum se poate vedea în fotografia alăturată, cu prilejul unei vizite de lucru la Carei. Eu aveam la acea vreme calitatea de primar al Careilor. După ce a vizitat Filatura și Fabrica de Transportoare pentru Industria Minieră, a avut loc o mare adunare populară în fața Monumentului Ostașului Român, la care au participat peste 20000 de careieni și cetățeni din localitățile limitrofe. În calitate mea de gazdă, am deschis adunarea, mulțumindu-le de prezență. Această vizită s-a înscris ca o nouă pagină în istoria Careilor. Apoi a vorbit Nicolae Ceaușescu, întâmpinat cu sinceritate și ovații de întreaga asistență.

Am fost foarte impresionat că la plecare a urcat în elicopter, iar la câteva secunde s-a deschis ușa elicopterului și Nicolae Ceaușescu a coborât spunând: cum să plecăm fără să nu îl felicit și să-i mulțumesc primarului pentru primirea făcută. A întins mâna spre mine și mi-a spus: "Mulțumesc pentru călduroasa primire la Carei!"

Nicolae Ceaușescu – un mare conducător al românilor

După modesta mea părere, Nicolae Ceaușescu a fost unul dintre marii conducători ai Neamului Românesc, pe când acesta era un popor cu conștiință, responsabilitate și demnitate națională și nu o populație oarecare, așezată în bătaia și batjocura tuturor vânturilor devoratoare din est, vest, sud sau nord.

Cu toate că a preluat puterea de tânăr de la vârsta de 46 de ani și și-a iubit cu disperare țara și poporul român, reprezentanții oprindurii "capitalismului sălbatic", cu sprijin din România și extern, au implantat în România sistemul, prin trădări și furturi inimaginabile ale Statului Român. Străini verșii au pus mâna pe toate bogățiile țării, transformând România și Poporul Român, într-o colonie a marilor puteri, a Fondului Monetar Internațional și a Băncii Mondiale. Pentru a se apăra în fața românilor, recurg în fiecare zi la ură și dezbinare a românilor, împărțindu-i în buni și răi. Folosindu-se de o subtilă propagandă antisocialistă și antiromânească, l-au făcut pe Nicolae Ceaușescu trădător de neam și țară.

În cei 25 de ani ca șef de partid și de stat, a asigurat României stabilitate, un

Vizita lui Nicolae Ceaușescu de la Carei, 21 iunie 1978. În fundal se poate observa Ioan Corneanu, primar al Careiului

iureș constructiv fără precedent, un ritm de dezvoltare pe care îl aveau la acea vreme, doar japonezii și chinezii.

Într-un sfert de secol, prețul pâinii, al laptelui și al untului au rămas în România neschimbate, învățământul și asistența sanitară erau gratuite, iar prețurile chiriei, al energiei electrice, apeii și gazelor erau simbolice.

Sub presiunea U.R.S.S., Nicolae Ceaușescu și-a semnat involuntar sentința de lichidare, în clipa nefastă când s-a întors împotriva moșilor și strămoșilor săi, hotărând desființarea țărâniei, clasă socială care ne-a ținut în istorie, ca talpa țării, ca popor neclintit, secole și milenii, păstrător de limbă, obiceiuri și datini strămoșești.

Nicolae Ceaușescu a fost împins spre distrugere de conducerea Partidului Comunist Român, reprezentanți în Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. spre "cultul personalității", lansat malefic de acei activiști slugarnici, care își urmăreau propriile interese, promovând o mașinărie luciferică a propagandei deșănțate – toate la un loc aveau un scop, compromiterea lui Nicolae și a Elenei Ceaușescu, a copiilor Valentin, Zoe și Nicu, pentru ca prăbușirea să fie rapidă și totală.

Nicolae Ceaușescu a avut o iubire bolnăvicioasă față de soția sa Elena. Bărbatul care nu-i în stare să-și domine tovarășa de viață, a făcut erori în deșertul devorator al vanităților de tot felul.

Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Clubul celor 100 din cei mai bogați oameni din lume, anticipând Criza Economică Mondială din anii '90, au hotărât abolirea statelor din Centrul Europei, așa zise socialiste, pentru a avea unde să-și valorifice supraproducția, concomitent cu desființarea întreprinderilor concurente, care le îngustaseră piețele de desfacere și cu accesul gratuit la resursele naturale ale acestor țări. De asemenea, la această operațiune au contribuit toate serviciile speciale din Vest, Est și Orientul Mijlociu și cele din România, inclusiv Turnul de Control din capitala Albionului, fără de care nici un fulg nu se clinteste pe Terra de secole.

La acestea, s-au mai adăugat și boicotarea economică și politică a țărilor socialiste din Europa, sub conducerea directă a U.R.S.S., care nu puteau vedea cu ochi buni politica externă a României, privind asigurarea independenței și suveranității naționale, fără amestec din afară.

Apoi nu putem să nu luăm în considerare trădarea generalilor și a colonelilor, neavansați în grad nici de 9 Mai și nici de 23 August 1989.

Pot afirma cu toată răspunderea că dacă în România a existat o "Epocă de Aur" ea a fost cu siguranță pe vremea lui Nicolae Ceaușescu, dar numai între anii 1965 și 1980. Cutremurul din 4 martie 1977 și căderea totală a sistemului energetic național în mai 1977, deși zecile de termocentrale și hidrocentrale funcționau la parametri normali, cu excepția celei de la Porțile de Fier, ne-au adus pagube incommensurabile.

Doar după câțiva ani de refacere, Occidentul s-a speriat de faptul că 70 % din exporturile românești erau absorbite chiar de piețele capitaliste din Vest. În anul 1989, ca urmare a industrializării României, exportul în volumul total al Comerțului Exterior românesc avea o pondere de 55,5 %, din care 45 % reveneau exclusiv produselor din industria constructoare de mașini și industria chimică, iar excedentul balanței schimburilor economice externe s-a ridicat numai în anii 1981-1989, la 17,53 miliarde de dolari.

Oculă mondială s-a declarat împotriva evidențelor palpabile, obligându-l pe Nicolae Ceaușescu să strângă șurubul în mod demențial, pentru a lichida datoria externă: circa 20 miliarde de dolari, o treime fiind dobânzile, în numai 7 ani, între 1982 și 1989.

Nicolae Ceaușescu, în dorința de a copia năravurile vechilor imperii, a făcut ca România să fie a patra țară a lumii privind flota comercială și a doua de pescuit oceanic (Unde este flota acum, domnule Traian Băsescu?). Portul Constanța era al doilea port din Europa și al patrulea din lume, am fost a cincea țară din lume în fabricarea de tractoare,

al treilea din lume la sistemul de forare pentru zăcămintele de țiței și gaz metan (Petre Roman spunea că industria românească e un morman de fiare vechi), în producția de ciment și mobilier, export masiv de armament în valoare anuală de peste două miliarde de dolari, apoi zecile de societăți comerciale mixte, presărate peste tot în lume, în care România deținea 51 % din acțiuni, așadar controlul și decizia acestora, prognozată cucerire a independenței energetice a României. Descoperirea marilor rezerve și începerea forării în Marea Neagră pentru extragerea de țiței și gaze naturale, au determinat țările capitaliste din Europa, Statele Unite ale Americii și U.R.S.S. să facă tot posibilul și prin orice mijloace, să frâneze și să saboteze această activitate, cu scopul ca România să nu poată să-și asigure independența energetică.

Inființarea Băncii Românești la Londra și previzibilă replică la Banca Mondială, Banca Internațională a României, în colaborare cu mai multe capitaluri din lumea arabă, i-au isterizat pe capii planetei, încât aceștia au decis nu doar alungarea lui Nicolae Ceaușescu, chestiune iminentă în contextul renunțării la putere a tuturor conducătorilor țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, ci și asasinarea sa mășavă, în Sfânta zi de Crăciun a anului 1989, blasfemie in calificabilă pentru ortodoxia românilor care aici, în Centrul Europei, a fost zid de apărare a civilizațiilor occidentale în fața invaziilor otomane. Trebuie spus și faptul că Nicolae Ceaușescu nu a învățat nimic din prăbușirea instantanee a lui Salvador Allende în Chile.

De asemenea, trebuie spus că după 1989, România a făcut saltul de la stat suveran independent, indivizibil, la cel de colonie oarecare, pierdută în zăre de cenușa marilor imperii.

În acest mod s-a impus tot mai vizibil noua ordine mondială, pe care Nicolae Ceaușescu o clama atât de mult, dar cea din zilele noastre este o cu totul altă ordine mondială. La timpul său, Bucureștiul era una din marile capitale ale politicii mondiale. Relațiile interna-

ționale ale României erau foarte active. Nicolae Ceaușescu a efectuat vizite istorice în Franța, S.U.A., Anglia, China, Țările Arabe, a contribuit la realizarea păcii dintre Israel și Țările Arabe, la stingerea diferendelor dintre U.R.S.S. și China. Doresc să mă refer doar la patru vizite: una în Anglia, când Regina Elisabeta a II-a l-a poftit în caleașca regală, două la Casa Albă, fiind primit de doi președinți, Nixon și Ford, amândoi l-au numit pe Nicolae Ceaușescu drept unul din cei mai mari conducători din lume, apoi în Franța, fiind primit de președintele Charles de Gaulle, cu mari onoruri militare și civile.

Din păcate, Nicolae Ceaușescu, rupt de poporul care-l iubea atât de mult în August 1968 când a fost invadată Cehoslovacia, el era tot mai izolat, zidit sub cupola minciunilor dirijate de camarila aservită Elenei Ceaușescu, care îi ascundea multe, pe motivul că: "E bolnav, să nu-i spunem, să nu-l supărăm pe tovarășul", el era zăvorât impecabil, orbit de glonțul istoriei, care trece pe lângă el, dar el nu-l auzise, pierdut în vuietul istoriei, uitat, părăsit pe tron, ucis, a fost asemenea multor bărbați din istoria României: Decebal, Mihai Viteazul, Ion Vodă cel Cumplit, Gheorghe Doja, Horea și Cloșca, Constantin Brâncoveanu, Tudor Vladimirescu, Mihai Eminescu, Nicolae Iorga sau Ion Antonescu. Să nu ne plângem tot timpul că străinii ne taie domniitorii, că îi tăiem noi singuri.

Ca o pată de sânge aburindă, strigătul din urmă al fiului de țărani din Scornicești a fost: "Murim mai bine-n luptă cu glorie deplină, decât să fim sclavi iarăși în vechiul nostru pământ. Trăiască România Liberă și Independentă!" Această informație am primit-o de la poetul Adrian Păunescu. Acel strigăt ne urmărește ca un blestem sau ca un testament răsturnat cu valoare de blestem, câtă vreme nu va fi înfăptuit. Dar mai fi-va, oare vreodată, realizabil acest vis utopic într-o lume agonizândă? Criminalii care l-au ucis mișelește au miștit cu nerușinare că înainte de execuție, Nicolae Ceaușescu ar fi cântat "Internaționala".

Autorul prezentului material își pune întrebarea: oare cine a furat de pe birou Istoria Neamului Românesc scrisă de Nicolae Ceaușescu, lucrare inedită, în formă finală în Decembrie 1989?

Nicolae Ceaușescu nu a știut că, după Constantin Brâncoveanu, pentru a rămâne în istorie, este obligatoriu să promovezi un stil arhitectonic valoros, nu să demolezi și să impui cvarteluri de beton. Totuși au rămas pentru posteritate în istoria noastră națională obiective ca: Transfăgărășanul, Canalul Dunărea-Marea Neagră, Canalul Dunăre-București realizat în proporție de 70%, Casa Poporului, Metroul bucureștean, peste 6 milioane de ha irigate, Centrala nucleară de la Cernavodă, precum și construirea în fiecare reședință de județ a clădirilor administrative, case de cultură și aproape 10 milioane de apartamente și case noi ș.a.

Dar poate că după decenii de purgatoriu, jertfirea lui Nicolae Ceaușescu va începe să genereze efecte benefice asupra României, efecte similare cu acela al legendarei Ana lui Manole, asupra Bisericii de la Curtea de Argeș.

Doamne, Dumnezeu, ocrotește-i pe români!

Prof. Dr. Ioan Corneanu

Carnetul școlar era denumit livret personal în perioada interbelică. În acel carnet erau trecute notele de la școală, precum și îndatoririle fundamentale ale elevului, obicei care s-a păstrat peste ani. Principalele îndatoriri erau extrase din Legea școlilor primare. De cele mai multe ori carnetul școlar oglindește modul în care un elev se raportează la școală, dacă acesta învață bine, dacă frecventează cursurile sau dimpotrivă.

EDUCAȚIE

Școala, drepturile și obligațiile elevilor români în diferite perioade istorice

Recent, a intrat în vigoare noul statut al elevului, cu noi reguli. În acest context, credem că ar fi interesant de știut cum au evoluat de-a lungul timpului regulile care prevăd drepturile și obligațiile elevilor.

În materialul de mai jos, facem o schiță sumară a evoluției regulamentelor școlare în contextul dezvoltării învățământului românesc. Vom contura trei mari perioade istorice: prima, începând cu reformele din vremea lui Alexandru Ioan Cuza până la reforma învățământului din 1948, a doua, perioada 1948-1989 și a treia, perioada de după 1989.

I Școala de acum 100 de ani

La sfârșit de secol XIX și început de secol XX se puneau bazele învățământului modern, iar educația era o prioritate. În acea perioadă, trei din patru români de la sate nu știau să scrie și să citească.

În 1864, Alexandru Ioan Cuza aproba prima Lege a Instrucțiunii Publice, iar în 1866 apare primul Regulament de ordine și disciplină pentru licee și gimnazii.

În calitate de ministru, profesorul Spiru Haret a fost cel care a revoluționat sistemul de educație, la sfârșitul secolului al XIX-lea. În anul 1899, procentajul „știutorilor de carte” era de 22%. După 13 ani, datorită ideilor lui Spiru Haret, 40% din populația țării putea să scrie și să citească. El a prelungit durata învățământului secundar, de la 7 la 8 ani, și l-a împărțit în două cicluri: inferior, adică gimnaziu, și superior, echivalentul liceului de azi. Totodată, ministrul Instrucțiunii Publice de atunci a sprijinit dezvoltarea învățământului în mediul rural. Spiru Haret își dorea ca elevii să învețe logic, fără să memoreze informațiile. „Peste tot se impune a se face aplicații și a se dezbrăca învățământul cât mai mult posibil de caracterul abstract și pur teoretic”, sublinia ministrul educației. Succesul reformelor lui Spiru Haret se datorează și intelectualilor care i-au urmat și au mers pe linia trasată de el.

În perioada interbelică, cel care a continuat politica lui Spiru Haret a fost Constantin Angelescu, un renumit chirurg. Contemporanii i-au spus „doctorul cărămidă”, pentru că pe timpul lui s-au construit peste 7.000 de școli. El a fost ministrul Instrucțiunii Publice în toate guvernele liberale din perioada interbelică, ceea ce denotă coerența demersului guvernamental.

Carnetul de școlar

Carnetul școlar era denumit livret personal în perioada interbelică. În acel carnet erau trecute notele de la școală, precum și îndatoririle fundamentale ale elevului, obicei care s-a păstrat peste ani. Principalele îndatoriri erau extrase din Legea școlilor primare. De cele mai multe ori carnetul școlar oglindește modul în care un elev se raportează la școală, dacă acesta învață bine, dacă frecventează cursurile sau dimpotrivă.

Prima datorie a elevilor consta, în anul 1935, în „a veni regulat la școală cu un sfert de oră înainte de începerea lecțiilor, curății, cu veșmintele în ordine, cu lecțiile învățate, cu lucrările în scris făcute, cu cărțile și toate cele necesare lecțiilor”. Următoarele două reguli prevedeau ca elevii să se poarte cu respect față de fiecare dintre institutorii școlii, respectiv păstrarea liniștii perfecte și atenției maximă la ore. O altă obligație a elevilor în perioada interbelică era aceea de a avea o... purtare înțeleaptă, vrednică

Carnetul școlarului din anul 1938 conținea și "Datoriile școlarelor"

de iubirea părinților și stima tuturor oamenilor în general. Spre deosebire de zilele noastre, când elevii mai mari își vând cărțile elevilor mai mici, în deceniul 3 al secolului trecut acest lucru era interzis cu desăvârșire. În regulamentul mai era stipulată și interzicerea jocurilor de noroc. „Nu este permis școlărilor a vizita nici chiar cu părinții lor localurile de distracțiuni primejdioase din punctul de vedere al educației și al vârstei lor fragede”, era una din prevederile regulamentului școlar interbelic.

Elevii de clasa a doua din acea vreme învățau nu mai puțin de 15 materii. Scrierea și exercițiile gramaticale, citirea, exercițiile de memorie și reproducere, exercițiile de intuițiune, exercițiile de compunere erau disciplinele curente. În acei ani se mai învăța matematică, religie, istorie, geografie, științe fizico-naturale, caligrafie. Ultimele patru materii erau „desemnul”, cântul, exercițiile corporale și lucrul manual. O pagină din livretul personal era dedicată însemnărilor cadrelor didactice cu privire la purtare, curățenie corporală, curățenia caietelor și a cărților, frecvența participării la ore. Un paragraf menționat pe ultimele pagini ale livretului amintește despre contribuțiile benevole ale cetățenilor din circumscripția școlară ale părinților elevilor, ale foștilor elevi. Adică un fel de fond al școlii doar că ceva mai transparent decât cel din zilele noastre.

II Școala în comunism

Elevii în uniforme, săli de clasă cu poza tovarășului deasupra catedrei, manuale unice, abecedare cu texte patriotice, sesiuni de muncă pe câmp, îndatoriri și obligații pentru copii, încă de la intrarea în grădiniță. Așa arăta sistemul de învățământ românesc în vremea regimului comunist.

Copiii erau înregimentați în sistemul de învățământ și organizațiile comuniste încă de la vârsta de 4 ani. „Șoimii patriei”, „Pionierii” și „UTC-iștii” au fost create de comuniștii care doreau o societate ideală, supusă regulilor și îndatoririlor. Menirea organizațiilor era de a crește copiii „croiți” pe măsura omului nou.

Despre reforma învățământului din

anul 1948

Avem o scurtă descriere a perioadei de trecere la sistemul de învățământ de după 1948, făcută de Gavril Cavași, profesor de matematică la actualul Colegiu Național Mihai Eminescu.

„A fost o perioadă de colonizare a României ca stat. În esență, reforma învățământului din anul 1948 a însemnat copierea modelului sovietic și a urmărit ca intelectualii să fie la un nivel cât mai scăzut. Învățământul obligatoriu a fost redus la patru clase primare, ciclul gimnazial avea durata de trei ani (șapte clase), iar cel liceal de zece clase. Diferența fiind prea mare însă, copierea nu s-a putut face decât treptat. Așa s-a ajuns ca în 1954 să fie două serii de absolvenți de liceu, una cu 10 clase, iar alta cu 11 clase. A fost introdus studiul limbii ruse încă din ciclul primar, dar măsura a fost respinsă deoarece reprezenta un simbol al cotropitorului”.

Cu toate necazurile pe care i le-a adus schimbarea regimului politic, Gavril Cavași nu este pătimaș în aprecieri. Astfel, el vede și părțile pozitive ale reformei sistemului de învățământ: dezvoltarea învățământului tehnic, respectiv trecerea de la învățământul destinat elitelor la învățământul de masă. În acea perioadă, învățământul a devenit accesibil pentru marea masă a populației.

Înregimentare, uniforme, reguli...

La 4 ani, un copil care intra în grădiniță învăța ce înseamnă comunismul. „Șoimii Patriei”, organizație comunistă a copiilor preșcolari și școlari în vârstă de 4-7 ani, a fost înființată în 1976. Scopul organizației era: „educarea moral-civică a copiilor, în spiritul umanismului, al dragostei și respectului față de patrie și popor, față de Partidul Comunist Român”. Șoimii aveau uniformă și multe îndatoriri. Fetele purtau fustică albastră (pantaloni albaștri), bluză portocalie cu epoleți, fundă roșie cu tricolor, pălărie albastră, ciorapi albi, ecuson. Băieții de grădiniță erau îmbrăcați cu pantaloni albaștri (lungi și scurți, în funcție de anotimp), bluză portocalie cu epoleți, fundă roșie cu tricolor, șapcă albastră, ciorapi albi și ecuson. Îndatoririle copiilor îi vizau pe mai marii țării: „cunoașterea Drapelului PCR, recunoașterea portretului

tovarășului Nicolae Ceaușescu și al tovarășei Elena Ceaușescu”. După grădiniță, până la 14 ani, elevii intrau în altă organizație, „Pionierii”. Intrarea în rândurile pionierilor se făcea în clasa a II-a. Cei mici erau primiți în rândurile organizației de colegii lor mai mari, din clasa a IV-a, iar intrarea se făcea sub jurământ: „Eu, ... (numele și prenumele), intrând în rândurile Organizației Pionierilor, mă angajez să-mi iubesc patria, să învăț bine, să fiu harnic și disciplinat, să cinstesc cravata roșie cu tricolor”. Pionierii aveau și ei uniformă: nelipsita cravată roșie cu inel, cămașă albă, fustă sau pantaloni negri.

Odată cu intrarea la liceu, copiii deveniți adolescenți intrau în Uniunea Tineretului Comunist. Nu orice elev de liceu ajungea însă în UTC. Puteau deveni membrii elevi din clasa a VIII-a, cu merite deosebite la învățătură, iar în clasa a IX-a și a X-a puteau fi primiți și cei mai slabi la învățătură. Odată admis în UTC, un elev trebuia să accepte anumite reguli și îndatoriri. Cei care nu se comportau conform cerințelor riscau excluderea. Pentru un licean din vremea lui Ceaușescu, excluderea din UTC însemna excluderea de la viața socială, marginalizarea și monitorizarea intensă de către informatori. Excluderea din UTC se făcea, de cele mai multe ori, printr-un proces la nivel de organizație și era consecința a unei fapte grave.

În toți anii de școală, regimul impunea uniforma obligatorie. La grădiniță, copiii purtau șorțuleț bleu cu fundiță albă, iar în ciclul primar șorțuleț pept alb-albastru. La clasele V-VIII, uniforma consta în sarafan albastru și cămașă bleu pentru fete, sacou, pantaloni negri și cămașă bleu pentru băieți.

Fetele purtau obligatoriu bentiță albă, iar băieții șapcă. Nimeni nu intra în școală fără matricolă, o bucată de pânză pe care erau trecute școala la care era înscris elevul și numărul de înmatriculare al acestuia. Cravata roșie și inelul de plastic erau alte elemente fără de care elevii nu intrau la ore.

Carnetul de elev

Carnetul de elev, în care erau trecute notele de la școală, conținea și îndatoririle fundamentale ale elevului. „Carnetul de elev este oglinda activității școlare și a conduitei elevului. Calitatea de elev trebuie să se reflecte în atitudinea sa perseverentă și entuziastă față de învățătură și muncă, în comportarea corectă și demnă în școală și în societate”, se menționa în carnetul de elev care avea pe copertă stema Republicii Socialiste România. Elevii aveau trecute în carnetul de note nu mai puțin de 15 îndatoriri, cea fundamentală fiind iubirea de țară. „Elevul are îndatorirea fundamentală să iubească patria noastră, Republica Socialistă România, să dovedească dragoste și devotament față de partid, pentru cauza socialismului și comunismului, prin atitudinea lui față de învățătură și muncă, prin întreaga sa comportare în școală și în afara școlii, prin prețuirea tradițiilor glorioase de luptă ale poporului pentru eliberarea națională și socială, prin participarea la acțiunile patriotice”. Carnetul de elev trebuia semnat de părinți și păstrat cu mare grijă.

III Școala în regimul actual

De 28 de ani, școala românească se află într-o continuă schimbare. În acest interval de timp, învățământul a avut 25 de miniștri și cel puțin 25 de reforme. Perioada de după revoluție, se caracterizează prin încercări eșuate de a opera reformă după reformă, după chipul și asemănarea miniștrilor care s-au perin-

dat, unii dintre ei fiind totalmente străini de problemele școlii românești. După 1990, au apărut nenumărate universități particulare, unele dintre ele adevărate companii comerciale, care oferă diplome contra cost.

Rezultatul: 42% dintre elevii sunt analfabeți funcțional. Adică scriu, citesc, dar nu înțeleg ceea ce citesc și nu corelează informații. În plus, pică teste simple de logică.

În anul 2018, Gheorghe Miclăuș, fost președinte al Consiliului Județean Satu Mare și fost director director al Colegiului Național Mihai Eminescu, deplânge soarta școlii românești. „Din păcate, în ultima perioadă, calitatea învățământului a scăzut, absolvenții buni ai colegiului au preferat să caute de lucru în străinătate, în așa fel încât în ultima perioadă putem să vorbim chiar de un exod al creierelor. Este mare păcat pentru că, în ultimii ani, crema tineretului nostru pleacă, iar noi, cei care suntem mai în vârstă, credem că ar trebui să ne punem niște întrebări și să vedem dacă nu suntem noi cei de vină. Nu zic că nu-i bine să lăsăm tineretul să aleagă ceea ce-i mai bun pentru ei și să aibă deschidere în toată lumea, dar ar fi bine să se întoarcă cât mai mulți acasă. Din păcate, se pare că cel puțin deocamdată acest lucru nu se va întâmpla”, și-a exprimat incertitudinile Gheorghe Miclăuș.

Noul statut al elevului

Noul statut al elevului a intrat în vigoare în toamna anului 2018 și aduce noi reguli. Elevii trebuie să aibă o ținută vestimentară decentă și adecvată și să nu afișeze comportamente jignitoare, indecente, de intimidare sau discriminare. De asemenea, elevii nu se pot manifesta violent față de colegi și profesori și trebuie să elaboreze lucrări originale, respectând dreptul de autor.

Elevii pot cere, în cadrul unităților de învățământ, să le fie recunoscut dreptul la respectarea imaginii, demnității și personalității proprii, precum și la protecția datelor personale. În consecință, sancționarea elevilor sub forma muștrării în fața colectivului clasei este o practică interzisă expres prin statut.

Elevii au dreptul de a oferi feedback semestrial cadrelor didactice care predau la clasă, prin intermediul unor fișe anonime, fără ca aceasta să le afecteze în vreun fel raporturile cu cadrul didactic evaluat. Ei pot solicita comunicarea rezultatelor de la evaluările scrise de la clasă în maximum 15 zile lucrătoare, rezultate pe care le pot contesta, personal sau prin intermediul părinților, tutorei ori susținătorului legal. Nici notele din catalog nu mai pot fi consemnate de profesori înainte ca elevul să fie informat cu privire la acestea.

Ei mai au dreptul de a oferi feedback semestrial cadrelor didactice care predau la clasă, prin fișe anonime. Acestea vor fi completate la clasă și predate cadrelor didactice în vederea identificării celor mai eficiente metode didactice. Totodată, „este permisă utilizarea telefoanelor mobile în timpul orelor de curs numai cu acordul cadrului didactic, în situația folosirii lor în procesul educativ sau în situații de urgență”. Tinerii mai au și dreptul la protest, „în condițiile prevăzute de legislația în vigoare, fără perturbarea orelor de curs”.

Organizații ale elevilor funcționează încă din anul 1999. Însă, organizarea și funcționarea Consiliului Național al Elevilor din România au fost reglementate abia în 2005, în preajma aderării țării noastre la UE.

V. Nechita

Tânără trupă fusese fondată de Harag György în 1953, la Baia Mare ca secția maghiară a Teatrului de Stat de acolo. Generația fondatoare a fost alcătuită din absolvenții Academiei de Muzică și Teatru din Cluj care, împreună cu tânărul lor profesor, au optat pentru fondarea unui teatru.

Istoria de 65 de ani a Trupeii Harag György pe scena sătmăreană

În aceste zile Trupa Harag György a Teatrului de Nord Satu Mare aniversează 65 de ani de la înființarea sa. Momentul festiv se derulează tocmai în aceste zile, când trupa își așteaptă spectatorii cu un program special, foarte bogat.

Cu acest prilej, în paginile numărului anterior al Informației Zilei de Duminică am prezentat istoria teatrului sătmărean până în momentul în care o trupă maghiară fondată la Baia Mare în anul 1953 aduce un nou impuls și speranță vieții teatrale sătmărene. Până în 1956, când își mută definitiv sediul la Satu Mare, această trupă evoluează regulat pe scena orașului nostru.

Tânără trupă fusese fondată de Harag György în 1953, la Baia Mare ca secția maghiară a Teatrului de Stat de acolo. Generația fondatoare a fost alcătuită din absolvenții Academiei de Muzică și Teatru din Cluj care, împreună cu tânărul lor profesor, au optat pentru fondarea unui teatru. Din această generație fondatoare s-au format personalități care urmau să devină elementele de bază ale artei teatrale maghiare din Ardeal. Printre aceștia se numără Csiky András, Ács Alajos, Köllő Béla, Török István, Vándor András, Elekes Emma, Soós Angéla, Nyíredi Piroska, sau Nagy Iza. În cadrul acestui grup și-a început studiile poetul Kányádi Sándor, cu care trupa fondatoare, în ciuda faptului că renunțase la Facultatea de Teatru în favoarea celei de Litere, păstrează relații de prietenie, jucând regulat operele sale dramatice. La 15 septembrie 1956 autoritățile le aprobă cererea, iar trupa maghiară se mută la Satu Mare.

La început trupa a fost primită cu reținere de către public

Până la 1 aprilie 1957 trupa funcționează sub denumirea de Secția Maghiară din Satu Mare a Teatrului de Stat din Baia Mare. În studiul lui Harag György, „Bilanțul a patru stagioni”, se menționează faptul că publicul a avut o oarecare reținere față de trupă, numărul inițial al spectatorilor fiind foarte redus, 60-70 de persoane, însă binecunoscutul spectacol „Nu pot trăi fără muzică” reușește să reinvie „alianța” dintre trupă și spectatori. Despărțirea oficială de teatrul din Baia Mare are loc la 1 aprilie 1957. Începând cu această dată, până la înființarea secției române, instituția continuă să funcționeze ca Teatrul Maghiar de Stat din Satu Mare.

Tânără trupă înregistrează în scurt timp succese însemnate, în perioada sa de glorie este consemnată printre cele mai bune trupe maghiare din România. În această perioadă, când a fost condusă de Harag György, până în 1960, au fost montate o serie de spectacole de mare succes ca de exemplu Romeo și Julieta, Hamlet, O tragedie americană sau Jurnalul Annei Frank.

Chiar și după 1960, trupa are în frunte importanți conducători artistici. Pe durata mai multor stagioni, trupa este condusă de Csiky András, apoi de Ács Alajos (membrii fondatori, deprinzând modelul conducerii de teatru de la însuși Harag György). După înființarea din anul 1968 a secției române,

Török István în piesa Uri Muri (Petrecere domnească)

Bartis Ildikó (Tímea) și Török István (Brazovics) în piesa Omul de aur

primul director al Teatrului de Nord Satu Mare, cu două secții, este Ács Alajos, acesta fiind în același timp și conducătorul artistic al trupei maghiare. Mandatul acestuia este preluat de scurta conducere a lui Boér Ferenc, după care urmează o perioadă în care directorii sunt numiți pe bază politică și nu au nimic de-a face cu arta teatrală, drept urmare trupele nu dispun de un conducător artistic cu o strategie bine gândită. Rezultatul este previzibil și inevitabil: aprecierile profesionale, premiile și distincțiile devin tot mai rare.

În 1993 secția maghiară a Teatrului de Nord ia numele fondatorului său

Perioada directorilor numiți pe li-

nie de partid durează până în anul 1987, când conducerea trupei este preluată de Parászka Miklós.

Sub directoratul său, la aniversarea de 40 de ani de la fondare (1993), trupa ia numele maestrului fondator Harag György. În perioada 2001-2006 în fruntea trupei se află Lőrincz Ágnes. Pe perioada directoratului ei, trupa și-a sărbătorit aniversarea de cincizeci de ani de la fondare cu ocazia căreia sala studio preia numele unuia dintre fondatori și fost director, Ács Alajos. Începând din 2006, conducerea este preluată de Czintos József, proeminentul actor al artei teatrale maghiare ardele- ne, care rămâne în fruntea trupei până la pensionarea sa din 2009. După pensionarea lui Czintos, conducerea trupei este preluată, până în 2012, de regizorul

Bán Anna - Ács Alajos în piesa Amerikai tragédia (Tragedie americană)

Keresztes Attila. De numele lui se leagă readucerea direcției unui teatru artistic. Totodată de numele lui se leagă și înființarea statutului de membru onorific.

În perioada 2012-2014, directoratul este preluat de Bessenyei István. Pe perioada mandatului său are loc o reînnoire a trupei prin aducerea la Satu Mare a unor artiști tineri, dar în același timp îi invită din nou pe scenă pe membrii onorifici printre care se numără artiști ca Czintos József - laureat al premiului Jászai, Tóth-Páll Miklós - laureat al premiului Bánffy Miklós, Kovács Éva și Méhes Kati - laureate al premiului Poór Lili.

După 15 ani de pauză, actorii maghiari din Satu Mare au fost

invitați din nou la București

Începând din 2014, în fruntea trupei se află Bessenyei Gedő István, dramaturg, teatrolog sub conducerea căruia trupa s-a mutat înapoi în clădirea renovată a Teatrului de Nord, sărbătorind acest eveniment cu o serie de programe festive. Tot în această perioadă, Trupa Harag György a evoluat pentru prima dată pe scena mare a Teatrului Național din Budapesta, respectiv a fost invitat, după o întrerupere de 15 ani, în capitala țării, la București. În programul trupei a introdus câte o premieră absolută pentru fiecare stagiune și a inițiat un program de voluntariat în cadrul căruia tinerii liceeni sunt introduși în lumea teatrului prin diverse activități coordonate de actorii trupei, dar și prin implicarea lor în spectacolele secției maghiare, respectiv programul „O dramă pe lună” care implică realizarea, lunară, a câte unui spectacol lectură în locații neconvenționale. În anul 2017, Trupa Harag György a devenit membrul fondator al Uniunii Teatrelor Maghiare din România, directorul artistic Bessenyei Gedő István îndeplinind funcția de președinte executiv al uniunii.

În ultimii 25 de ani Trupa Harag György a reușit să se înscrie în rândul atelierelor teatrale fruntașe pe piața culturală maghiară din Ardeal: fiecare director artistic a reușit să mărească numărul spectatorilor și să mențină programul diversificat și de calitate al stagiunilor.

Cu un număr de peste 50.000 de spectatori, trupa este, și în prezent, cel mai popular atelier teatral maghiar din România și, totodată, este trupa care deține cel mai mare număr de abonări pe plan național.

Se dorește dobândirea statutului de „teatru regional”

Cu cele peste 200 de spectacole jucate pe stagiune, Trupa Harag György este atelierul care susține cele mai multe reprezentații, acordând tot mai mare importanță planului de a dobândi statutul de „teatru regional”. Fiind singura trupă maghiară profesionistă a regiunii ce include județele Satu Mare, Sălaj și Maramureș, oferă spectacole în deplasare publicului din Carei, Baia Mare, Tășnad, Zaláu și Sighetu Marmăției, dar și unor localități ca Tășnad, Arduș sau Unor.

Joacă regulat și în Ungaria, mai cu seamă pe teritoriul regiunii Sătmăruului istoric, incluzând localități ca Mátészalka, Csenger, Nyírbátor, Fehérgyarmat. Pe parcursul ultimelor stagioni a reușit să stabilească relații de parteneriat cu teatrele din Debrecin, Nyíregyháza, Oradea, Sfântu Gheorghe, Timișoara și Teatrul József Attila din Budapesta, devenind un atelier teatral apreciat atât în țară, cât și în străinătate, fapt atestat de numeroasele invitații la diferite festivaluri prestigioase, respectiv de premiile obținute de-a lungul timpului.

Trupa fondată acum 65 de ani de către Harag György și discipolii acestuia, vă așteaptă și pe viitor cu un repertoriu variat întocmit cu intenția de a satisface solicitările publicului.

Eva Laczko

Câteva dintre castelele din Transilvania se numără printre cele mai frumoase ale Europei. Una dintre cele mai importante resurse turistice ale României este reprezentată de mulțimea de castele.

TURISM

Castele din Transilvania care merită văzute chiar și în sezonul de iarnă

România are peste 150 de castele. Din păcate, o mare parte din ele nu au fost restaurate de mult timp. Majoritatea edificiilor au în spate o istorie tulburătoare și multe legende, ce ascund povești cu regi și voievozi. Turiștii care străbat Transilvania vor descoperi cu plăcere satele care și-au păstrat autenticitatea și vor descoperi peisajele superbe ale acestei zone.

Orarul de vizită a castelelor diferă în funcție de sezon (vară-iarnă), iar tarifele sunt reduse pentru elevi, studenți, pensionari și grupuri organizate.

Însă, iată, vă prezentăm câteva castele dintre cele mai frumoase din Europa și Transilvania, care merită văzute.

Castelul Bran

Castelul Bran sau castelul lui Dracula este unul dintre cele mai vizitate și cunoscute monumente istorice din Transilvania, fiind situat în județul Brașov.

Inițial, castelul a fost o cetate militară care în timp a suferit numeroase modificări, însă cele mai importante restaurări s-au făcut în perioada 1920-1929. În anul 1920 cetatea a devenit reședință regală intrând în proprietatea Reginei Maria. Deși turistic este cunoscut drept castelul lui Dracula, Vlad Țepeș, domnitorul Țării Românești, căruia i-a fost atribuită legenda, acesta nu a locuit niciodată la Bran.

Castelul Bran se află la mai puțin de 30 km de Brașov, pe strada care duce spre Câmpulung. În muzeul de patru etaje sunt expuse colecții de mobilier, costume, arme și armuri.

Programul de vizitare în perioada 1 octombrie-31 martie, este următorul: luni de la 12:00 - 16:00, iar de marți până duminică de la 9:00 la 16:00. Dacă doriți să vizitați obiectivul în perioada verii, în intervalul 1 aprilie - 30 septembrie, castelul este deschis luni, între orele 12:00-18:00 și de marți până duminică între orele 9:00-18:00. În perioada sărbătorilor de iarnă (24 decembrie 2018-2 ianuarie 2019) programul va arăta astfel: în 24 și 25 decembrie de la 10:00 la 16:00; în 26 și 30 decembrie de la 9:00 la 16:00. Castelul este deschis și în prima zi a anului, având orarul 10:00 - 16:00, și în 2 ianuarie de la 9:00 la 16:00.

Pentru un bilet, adulții vor plăti 40 lei, studenții 25 lei, elevii 10 lei, iar pentru grupurile de copii organizate, de minim 20 de persoane tariful este de 5 lei.

Intrarea este gratuită pentru persoanele cu dizabilități, iar pensionarii, studenții și elevii primesc reducere.

Castelul Corvinilor

Castelul Corvinilor mai este numit și Castelul Huniazilor. Este situat în sud-vestul municipiului Hunedoara și reprezintă un monument unic de arhitectură gotică din România pentru cei atrași de evul mediu, care a fost construit în secolul al XV-lea.

De-a lungul timpului a fost transformat și fortificat, îmbogățit cu turnuri, săli și camere de onoare. Clădirea a fost construită din piatră de rău

Castelul Corvinilor

Castelul Bethlen, Arcalia

Castelul Regal de la Săvârșin

Castelul Karolyi de la Carei

Castelul din Gherla

Castelul Bran

Castelul Bran

și blocuri de calcar dolomitic, direct pe stâncă, cu ziduri care ajung grosimi și de 2 metri, iar culoarele îi sunt străbătute anual de peste 70.000 de turiști din toată lumea.

În aripa castelului se deslușește destul de vag o pictură reprezentând legenda cu corbul de la care se zice că își trag numele, (corvini) din latinescul "Corvus" care înseamnă "Corb", o pasăre care în evul mediu simboliza înțelepciune și longevitatea.

Programul de vizită în perioada 1 octombrie-31 martie este: luni de la 12:00 la 17:00 și marți-duminică de la 9:00 la 17:00. Tariful de intrare la adulți este de 20 lei în lunile ianuarie, februarie, noiembrie, decembrie. În martie-aprilie și septembrie-octombrie taxa este de 25 lei, urmând ca în sezonul de vară (mai, iunie, iulie, august) să fie de 30 lei. Elevii și studenții plătesc 5 lei pe baza carnetului vizat pe anul în curs. Pensionarii pe baza cuponului de pensie vor plăti 10

lei. Se aplică reduceri grupurilor de minim 30 de persoane organizate.

Castelul Bethlen, Arcalia

Moșia din Arcalia este construită în anii 1800 aparținând familiei de grofi maghiari și este singurul castel în stil maur-bizantin din Transilvania și este situat la puțini kilometri de orașul Bistrița. Castelul are trei clădiri și un parc dendrologic care înconjoară clădirea cu specii de plante și puiți

din toate colțurile lumii.

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, castelul a fost vandalizat și incendiat de armata sovietică. Este posibilă doar vizitarea grădinii, clădirea devenind posesia Universității "Babeș Bolyai".

Vizitarea minunatei grădini este recomandată primăvara, în special în aprilie - mai, când natura înflorește, și se percepe o taxă de 2,5 lei.

Castelul din Gherla

Cetatea este o construcție a secolului XIX și este ridicată pe malul drept al Someșului Mic. În urmă cu aproximativ 250 de ani împăratul Iosif al doilea a transformat cetatea în închisoare principală pentru Transilvania. Timp de 130 de ani a funcționat ca închisoare după care a fost închisă din cauza numeroaselor evadări. Apoi a fost transformată în penitenciar de maximă siguranță în anul 1989, care funcționează și azi, din această cauză vizitarea fiind restricționată.

Castelul Regal de la Săvârșin

Castelul regal de la Săvârșin este un conac situat în județul Arad de familia regală română. Este construit în stil neoclasic, refăcut și transformat la începutul secolului al XIX-lea. Castelul este înconjurat de un parc botanic cu lac.

Grădina se întinde pe 6 hectare și conține câteva specii rare de arbori și arbuști printre care salcâm chinezesc, pin de Himalaya, alun turcesc, stejari seculari și multe alte plante exotice.

Momentan, vizitarea castelului nu este permisă deoarece este un monument de arhitectură rezidențială, legat de amintirea Regelui Mihai I.

Castelul Karolyi de la Carei

Castelul Karolyi de la Carei este prima reședință a familiei Karolyi care datează de la sfârșitul secolului al XV-lea. În anul 1592 monumentul a fost transformat în cetate de piatră asigurând apărarea împotriva turcilor, care până atunci era o fortăreață. Într-o perioadă, castelul a funcționat ca sanatoriu într-o parte a clădirii, iar în cealaltă fiind cazino. Apoi a devenit școală militară și a găzduit și diferite instituții culturale.

Clădirea are patru etaje și este în stil neogotic-neobaroc, cu șapte turnuri și șanț de apărare. Intrarea se face printr-o ușă imensă ajungând într-o curte interioară acoperită, luminoasă datorită ferestrelor foarte mari, unde se poate vedea tavanul decorat în stil unguresc. Vizitatorii pot vizita acolo o bibliotecă și un muzeu, care conține piese de mobilier în stil venețian, care redau ambianța de odinioară. Orarul de vizită este de marți până duminică între orele 9:00 și 17:00.

Vizitarea castelelor presupune atenție sporită din partea turiștilor, deoarece arhitectura scărilor și unele căi de acces pot fi primejdioase.

Georgiana Coste

LITERATURĂ

Andrada a căutat să se apropie de Cristian pentru a-l cunoaște mai bine, și de ce nu, să fie prieteni. După un timp de tatonări Andrada și Cristian s-au cunoscut, apoi și-au fixat o întâlnire la o margine de oraș pe un câmp cu iarbă deasă, înaltă și cu flori multicolore. Admirând câmpul verde pictat cu flori roșii, galbene, albastre, s-au oprit așezându-se pe cuvertura verde și moale. Cu oarecare timiditate, Cristian o sărută pe față.

*Andrada, dorind să pară mai matură și mai cunoscătoare în ale dragostei îi spuse lui Cristian:
- Parcă ar fi sărutul lui Ugo și Pariziana.*

Ioan-Tipu Sălăjanu

Crăciunul unui bețiv

Noaptea-i neagră ca un hâu
Sus în deal, la fâgădău
Ninge pașnic și domol
Iar un individ matol
Sub o tufă de alun
Se ruga la Moș Crăciun

Moș Crăciune fă-ți pomană
Si adu-mi o damigeană
De vin alb de Murfatlar
Ori o Fetească sau Cotnari
De ești bun precum se spune
Moș Crăciune

Moș Crăciun, de mă iubești
Nu mă ține cu povești
Și în loc de nuci și mere
Adu-mi coniac și bere
C-am în gât o uscăciune
Moș Crăciune

Ți-aș mai cere Moș Crăciune
În mod serios, pe bune
Să-mi ajuți să-mi fac o casă
Lângă crâșma cu terasă
Când mi-e sete s-am cui spune
Moș Crăciune

Moș Crăciune, Moș Crăciune
Fă bătrâne o minune
Peste noapte-așa discret
Apa de la robinet
S-o preschimbi zeamă de prune
Moș Crăciune

Și simțindu-și pleoapa grea
Peste plapuma de nea
Se întinse cu-n suspin
Și visând la mici și vin
Ce-i aduce Moș Crăciun
Dormi tun

Constatare

Pictorul George Dan

Când vântu-i suflă adânc prin pungă
Și nu-s sponsorizări de fel
Își smulge-un smoc din barba-i lungă
Și-n dată și-a făcut penel

Rondeluri, parodii și epigrame la reunirea Cenaclului Afirmarea

Membrii Cenaclului literar Afirmarea s-au reunit în Casa Ferentiu din Satu Mare, într-o nouă reuniune atelier. Pe "agenda" zilei s-au aflat creațiile lui Ioan Tipu Sălăjanu.

Pentru a asigura o atmosferă destinsă a reuniunii cenacliere, autorul a lecturat creații mai vechi și mai noi, unele incluse în volumul care, se pare că deja miroase a cerneală proaspătă. A citit rondeluri, parodii, dar și epigrame, creațiile sale predilecte.

Cunoscând verva autorului, stilul deja format, cenacliștii au urmărit cu atenție creațiile aduse în atenție, în dorința de a putea savura fiecare poantă

din textele supuse atenției colegilor.

Despre textele citite au vorbit: Corina Finta, Maria Letai, Cornel Burcea, Mihai Sas, Alex Vastag, Sebastian Nistor, Voicu Șichet, Carol C. Koka și Ioan Coriolan Anițaș, președintele cenaclului.

Având în vedere faptul că Ioan Tipu Sălăjanu mănuiește deosebit de bine condeiul, amplasând cuvintele acolo unde le este locul pentru ca versificația sa să fie "rotundă" și izbită, majoritatea luărilor de cuvânt au fost pozitive, fiind subliniat faptul că autorul găsește cu multă ușurință subiecte.

Având deja o bogată experiență în

cea ce privește construirea catrenelor, inclusiv a epigramelor care au săgeți, nu totdeauna foarte veninoase, dar cu adresă, unul din vorbitori, forțând puțin lucrurile a spus că Ioan Tipu Sălăjanu, dacă s-ar afla la o procesiune funerară, acolo unde oamenii plâng după cel dispărut, dacă ar scrie un catren sau o epigramă, cu siguranță asistența ar începe să verse lacrimi, dar de răs.

Asta ca urmare a spontaneității dovedite de autor. Cu siguranță o bună parte din creațiile lui Ioan Tipu Sălăjanu vor rămâne în istoria literară a Sătmarului și nu numai.

Carol C. Koka

Câmpiile Elizee

Am visat că mă aflu
Pe Câmpiile Elizee
Un tărâm fermecat
La capătul lumii de vest
Dincolo de fluviul Lethe
Ca un om virtuos.
E tărâmul legendelor visate
Al câmpiilor înflorate
Cu o veșnică primăvară,
Unde nu plouă, nu ninge,
Nu e cald, și nu e rece.
Beau apă din fluviul Lethe
Și uit de traumele Terrei
Mă delectez călărind,
Joc zaruri, cânt și dansez
Iar Cronos mă veghează precis
Cu ai săi ageri ochi.

Amurg

Minutele se scurg încet
Fără zgomot la vale
Nu pot face nimic
Ca să le opresc.
Dincolo de orizont
Neantul se arată
Gândul se oprește
Să asculte timpul
Ce se scurge încet.
Acolo mă simt obosit
De-a lumii veșnică alergare.
Timpul alunecă încet
Printre umbre și vise
Încerc să le înțeleg rostul,
Rațiunea de a mai fi
Când totul se învâluie în ceață
Iar primăvara e tot mai departe.

Toamnă târzie

Toamna e anotimpul atins
De melancolia ruginii
A liniștii depline.
Frunzele părăsesc ramurile obosite
Și-s purtate de vântul stârnit.
Dumnezeu mai dă drumul
Apelor din ceruri
Umezind anotimpul ruginii
Îngeri nevăzuți coboară lângă mine.
Nu am asistat la nașterea lumii
Nu voi fi nici la sfârșitul ei
Ce va veni tainic, fără veste.
Caut să mă feresc de visele rele
Aripi întinse de neguri.
Frunzele cad fără oprire
La picioarele mele obosite
Acum, când plouă mărunt.

Mihai Sas

Andrada (fragment)

Andrada, frumoasă, blondă, scân-teind a tinerețe, mai proaspătă decât un fruct desprins din pom, cu profil încântător, sprâncenele lungi, boltite, sub fruntea lată, strălucitoare, semăna cu o păpușă.

În viața frumoasei adolescente a apărut un tânăr brunet și palid despre care se vorbea că e poet și își câștigă existența ca reporter la un cotidian județean. Se mai vorbea prin târg, că acest tânăr colecționează timbre, insigne, fluturi și că în timpul liber cutreieră câmpurile și dealurile. Tânăra fată descoperi în acest visător anemic ceva interesant, misterios. Reportajele sale publicate în presa timpului i-au plăcut pentru frumusețea cuvintelor, a personajelor, iar poeziile i-au mers la inimă.

Andrada a căutat să se apropie de Cristian pentru a-l cunoaște mai bine, și de ce nu, să fie prieteni. După un timp de tatonări Andrada și Cristian s-au cunoscut, apoi și-au fixat o întâlnire la o margine de oraș pe un câmp cu iarbă deasă, înaltă și cu flori multicolore. Admirând câmpul verde pictat cu flori roșii,

galbene, albastre, s-au oprit așezându-se pe cuvertura verde și moale. Cu oarecare timiditate, Cristian o sărută pe față.

Andrada, dorind să pară mai matură și mai cunoscătoare în ale dragostei îi spuse lui Cristian:

- Parcă ar fi sărutul lui Ugo și Pariziana.

Cristian nu replică în nici un fel la remarcă Andradă. Se ridică, o ajută și pe față să-și desprindă fundul de pământul acoperit de iarbă. Cei doi, ținându-se de mână își reiau plimbarea.

Zăpușala zilei îi tulbură pe cei doi tineri, care hotărâseră să se culce pe gheața înfierbată pentru odihnă și răcoare. Întinși unul lângă altul, paralel, cu mâinile de-a lungul corpului, cu obraji plini de sudoare, tăcură un timp, fără să se atingă, fără să se privească. Se pare că cei doi cunoșteau farmecul pauzelor și valoarea muzicală a tăcerii.

Andrada rupând tăcerea spuse:
- Suntem ca Tristan și Isolda.
- Tiii, ce la curent este cu marile personaje ale amozilor celebri, glumi Cri-

stian.

- Ugo și Parisima, Tristan și Isolda. Ai putea să ne compari și cu Paul și Virginia. Astfel s-ar putea alcătui un întreg calendar parfumat.

Între Andrada și Cristian nu s-a întâmplat ceea ce noi scriitorii și domniile voastre cititorii am fi dorit. Cei doi s-au ridicat de pe covorul de iarbă, s-au îmbrățișat, și-au unit buzele într-un sărut mai apăsător, apoi ținându-se de mână au pornit spre oraș. Andrada l-a rugat pe Cristian să-i recite din poeziile create de el.

Poetul a recitat câteva poezii încheindu-și recitalul cu următoarele versuri:
Și doamele, și târfele, și crama,
Pe rând mi-au dat vremelnice adăpost

Și le-am iubit pe toate câte au fost,
Fără să țin la răsturnisuri seama.

Milog s-ajung, și nu renunț la gusturi

Și la căldura fructului oprit
Preadulcele, prea singurul
Cel din iubire oarbă răsărit,
Că dac-odată-i simți pe buze mus-

tul

De-arsura lui ești veșnic doborât.
Cu aceste versuri Cristian se auto-definea și îi spunea frumoasei adolescente care voia ceva, dar încă nu era hotărâtă când și cum, să se decidă că el nu are timp să aștepte părguirea completă a poamei, ci vrea s-o culeagă acum.

Ajunși în oraș, Cristian o invită pe Andrada la locuința lui. Andrada nu a stat pe gânduri, a acceptat propunerea tânărului.

Poetul jurnalist locuia în chirie într-o cămăruță sărăcăcioasă din vechiul centru sătmărean. Cei doi au intrat în mica încăpere mobilată cu un pat metalic, cu un scaun, o măsuță și un dulap vechi. Pe masă, o mașină de scris, creioane, coli de hârtie de scris. La piciorul mesei un coș plin cu manuscrise nereușite. În cămăruță mai avea și o chiuveță îngălbenită de timp, cu un robinet ruginit. Mirosul de tutun ieftin, de ciorapi transpirați aduceau în prim plan o încăpăneală neaerisită, o locuință de burlac care nu avea nici timp, nici chemare pentru ordine și curățenie.

Apariție editorială

Pagină coordonată
Ioan A.

Concizia și forța textului i-au inspirat lui Verdi o muzică pe măsură, concentrând toate mijloacele tradiției italiene și, mai mult decât atât, realizând o autentică dramă muzicală, în care momentele de virtuozitate sunt perfect integrate în ansamblu și orchestra capătă un rol vital, de comentator subtil al acțiunii.

MUZICĂ

Opera "Otello" de Verdi a revenit la Cluj cu contribuții sătmărene

Opera Maghiară din Cluj-Napoca a lansat săptămâna trecută o nouă producție a uneia dintre cele mai celebre și reușite lucrări din istoria genului: "Otello" de Giuseppe Verdi. La spectacol a contribuit și sătmăreanul Kallo Krisztian în calitate sa de dirijor al Corului de copii al instituției clujene.

Orchestra și corul au fost coordonate de Janko Zsolt, iar rolul titular, unul dintre cele mai pretențioase din repertoriul liric, a fost asumat de tenorul Marius Vlad Budoiu. Rolul Desdemonei i-a revenit sopranei Egyed Apollonia, iar rolul intrigantului Iago a fost acordat baritonului Kalmándi Mihály. Tenorul Pataki Adorján a cântat rolul lui Cassio, iar Emilia a fost interpretată de mezzosoprana Veress Orsolya. Regia a fost realizată de Istvan Albu. Am asistat la a doua reprezentație, la două zile după premieră.

O culme a stilului italian de operă

Giuseppe Verdi s-a retras din viața muzicală în 1871, după premiera fastuoasă cu "Aida", pesemne mulțumit de cât realizase până atunci. Au urmat ani liniștiți la ferma sa, timp în care deja bătrânul compozitor se arăta tot mai mahnit de influența crescândă a dramei muzicale wagneriene, care căpăta discipoli și în Italia. I se părea că stilul german nu se potrivește defel cu tradiția operei italiene. Unul dintre ex-

Corul de copii al Operei Maghiare din Cluj-Napoca, pregătit de sătmăreanul Kallo Krisztian, în actul II al operei

ponenții noii generații, Arrigo Boito, avea să fie cel care îl va stimula pe maestrul din Busseto să revină pe scena operei, cu două lucrări care au însemnat o culme a teatrului muzical italian.

"Otello", prima dintre ele, s-a născut greu, în câțiva ani de lucru intermitent, între 1881 și 1885. A avut de la bun început un succes imens, după premiera de la Scala din Milano din 1887. Un mare merit revine libretului lui Boito, care a reușit să comprime până la esență textul dramei lui Shakespeare, căruia i-a adăugat un intens duet de dragoste

la finalul primului act și o profesiune de credință nihilistă a lui Iago (aria "Credo in un Dio crudel" de la începutul actului 2).

Concizia și forța textului i-au inspirat lui Verdi o muzică pe măsură, concentrând toate mijloacele tradiției italiene și, mai mult decât atât, realizând o autentică dramă muzicală, în care momentele de virtuozitate sunt perfect integrate în ansamblu și orchestra capătă un rol vital, de comentator subtil al acțiunii. A rezultat un monument și o sinteză a istoriei genului, pa-

radoxal foarte accesibilă pentru public. Verdi avea să împingă inovația și mai departe în ultima sa operă, "Falstaff", încheindu-și creația cu un cor în formă de fugă: "Lumea e o glumă". Bună, proastă? Fiecare cum crede.

Muzica înainte de toate

Regizorul Istvan Albu, de la Teatrul Maghiar de Stat, este la prima operă pusă în scenă și asta se simte mai ales în felul în care tratează scenele de cor.

Scena furtunii de la începutul operei este banalizată, iar exaltatul "foc al bucuriei" e împins în spatele scenei. O idee interesantă este "ingerul morții" care apare în momente-cheie ale spectacolului, iar decorul actelor mediane, un cimitir stilizat, punctează căderea în abis a tuturor eroilor și aparentul triumf al lui Iago. Meritul regiei este că nu se pune în niciun moment în calea muzicii și lasă cântăreții să se desfășoare în voce.

Marius Vlad Budoiu cântă rolul de ani buni și și-a dozat cu pricepere efortul, evitând să se suprasolicite în primul act și strălucind în pasajele dramatice, furioase, deși l-am fi dorit mai expresiv în aria "Dio, mi potevi scogliar". A avut în Kalmándi un partener pe măsură, duetul "Si, pel ciel" fiind cel mai izbutit moment al serii. Baritonul, competent și carismatic, cu o carieră frumoasă pe scenele italiene, a părut că se menajează, maliția amară din "Credo" n-a atins cote prea înalte, dar actoria sa a fost ireproșabilă. Cassio a avut în Pataki Adorján un interpret adecvat, cu nuanțe burlești.

Dar steaua serii ni s-a părut soprana. Egyed Apollonia a ajuns la maturitate vocală și artistică, reușind să redea atât puritatea Desdemonei (fără să ducă rolul într-o afectare derizorie) cât și încapățănarea ei, care îi va fi fatală. Așteptăm cu mare interes o prestație a sa în "Tosca". Credem că e pregătită.

A fost un spectacol bun, fără a fi extraordinar, și ne-a bucurat prezența multor tineri și copii în sală. Ce vor fi înțeles ei din această poveste sumbră e cu totul altă discuție.

Vasile A.

Sanda Weigl a adus la Teatru melancolia acidă a muzicii lui Weill

Miercuri seară, la Sala Mare a Teatrului de Nord, Sanda Weigl a început turneul său "Lost in The Stars - The music of Kurt Weill" din România cu un concert în care a reluat compozițiile iconoclastului Weill într-o interpretare a muzicii de cabaret împreună cu Lucian Ban și Mat Maneri.

Spectacolul prezentat la Barbes Brooklyn, în New York, la BKA-Theater și Berliner Ensemble din Berlin și în diferite orașe din România oferă o reinterpretare a sonorităților de cabaret semnate de Kurt Weill într-o întâlnire între vocea Sandei Weigl, pianul interpretului de jazz Lucian Ban și viola lui Mat Maneri.

Artistă de origine română, care a colaborat cu nume precum Nina Hagen, Pina Bausch și a pus cântece lăutărești pe muzica lui Tom Waits, Sanda Weigl cântă în luna noiembrie în România, într-o serie de concerte care a început în Satu Mare și continuă la Cluj, Bistrița, Brașov, Târgu Mureș și București, pentru proiectul său "Lost in The Stars". Prezentat drept spectacol de cabaret și jazz, proiectul prezintă cântece ale culturii germane expresioniste în interpretarea celor trei muzicieni, Sanda Weigl, Lucian Ban și Mat Maneri. Piese din "Opera de trei para-

Sanda Weigl a fost comparată cu Marlene Dietrich, Edith Piaf și Cesaria Evora

le", precum și alte compoziții semnate de Kurt Weill sunt reimagineate într-un program care trece prin elemente de cabaret și muzică clasică de avangardă a secolului al XX-lea combinate cu jazzul specific orașului New York.

Un public destul de numeros a primit cu simpatie acest trio, mai ales că Lucian Ban a concertat deja în acest an la Satu Mare, iar "Opera de trei pa-

rale" a revenit pe scena Teatrului de Nord acum câțiva ani în versiunea Trupeii Harag Gyorgy. Volubilă și în elementul ei, solista a prezentat pe îndelețe fiecare moment al programului, povestind și amintiri din cariera sa. Cu o voce specială, când aspră, când acută, plină de nuanțe de la o notă la alta, interpretează a pătruns în melancolia acidă specifică lui Weill, însoțită de acom-

paniamentul alert al colegilor de scenă, dintre care s-a distins violistul, care cu siguranță și-a propus să aducă în prim plan și elementul evreiesc din muzica lui Weill. Compozitorul a fost de altfel persecutat de naziști (pentru vederile sale socialiste și originea evreiască) și a petrecut ultimii ani ai carierei în SUA.

Cei trei magnifici

Sanda Weigl a fost comparată cu Marlene Dietrich, Edith Piaf și Cesaria Evora. S-a născut la București, unde a locuit până la vârsta de 13 ani, când a emigrat împreună cu familia în Berlinul de Est. Adolescența și-a petrecut-o în casa văduvei celebrului dramaturg Bertolt Brecht. A făcut parte dintr-o trupă rock est-germană, unul dintre cântecele ei devenind numărul 1 în topurile vremii. A colaborat cu regizori faimoși, precum Robert Wilson și Luc Bondy, lucrând în teatrul Schiller, de această dată în Berlinul de Vest. Emigrată la New York, a adaptat melodiile Mariei Tănase și muzica țigănească tradițională pentru ritmurile specifice jazzului. Succesul muzicii sale în cluburile newyorkeze i-a adus numeroase cronici pozitive în presa germană și americană.

Muzician de origine română, Lucian Ban a colaborat de-a lungul ultimului deceniu cu unii dintre cei mai

prestigioși artiști de pe scena orașului cunoscut drept "Mecca jazzului american", printre aceștia numărându-se Barry Altschul, Bob Stewart, Sam Newsome, Tony Malaby, Mark Feldman și alții. Sub semnătura lui au apărut mai multe albume de jazz foarte apreciate pe scena newyorkeză în ultimul deceniu. Nominalizat de două ori, în 2005 și 2006, pentru titlul de Best European Jazz Musician de Hans Koller Foundation și Guvernul Austriei, pianistul și compozitorul Lucian Ban este originar din Transilvania. Din 1999 trăiește și activează profesional în New York, ca muzician de jazz și curator al Bucharest Jazz Festival (primele trei ediții) și al primei stagiuni Artist in Residence de la ARCUB.

Mat Maneri a fost nominalizat la premiul Grammy pentru cel mai bun album de muzică alternativă în 2006. A studiat în particular cu fondatorul Juilliard String Quartet, Robert Koff, și cu virtuozul contrabasului Miroslav Vitous. Maneri a primit o bursă ca violonist principal la Walnutt Hill High School, dar a părăsit școala pentru a urma o carieră în muzică. În 1990, a fondat împreună cu Randy Peterson celebrul grup Joe Maneri Quartet. A început să editeze albume ca lider în 1996 și a dezvoltat patru ansambluri muzicale.

V. Andreica

Copilul are nevoie de suport emoțional mai ales în perioada de început a școlii! Deși la prima vedere toată chestia asta cu școala poate părea numai lapte și miere, ea poate afecta profund întregul sistem imunitar emoțional al copilului. Pentru a preveni acest lucru, dar și pentru a-i asigura copilului o viață sănătoasă și fericită, comunică cu el pe toate planurile, atât conștient cât și inconștient. Pentru asta îți recomandăm din tot sufletul programul SleepTalk pentru copii, pe care Asociația Română de Hipnoză l-a dezvoltat în România.

Anchetă la o școală postliceală din Târgu Mureș după scandalul diplomelor false

În urma reportajului realizat de jurnaliștii suedezi despre diplomele false pe care le obțin viitorii asistenți medicali, la noi s-a declanșat o amplă anchetă. Astfel, Ministerul Educației Naționale a trimis corpul de Control la Școala Postliceală Dimitrie Cantemir din Târgu Mureș, acolo de unde mai mulți români aflați la muncă în Suedia au absolvit școala fără să treacă pe la cursuri.

Reporterii suedezi au stat de vorbă, în ancheta lor, cu cinci asistenți medicali cu diplome din România - doi din Târgu Mureș, unul din Timișoara, o persoană din Caransebeș și alta din Drobeta Turnu Severin.

Deocamdată Corpul de control a ajuns doar la Târgu Mureș unde se verifică toată activitatea din anul 2009 până acum.

În România există 150 de astfel de școli iar jurnaliștii suedezi au găsit anul acesta 18 cazuri suspecte.

Noul ministru al Educației renunță la manualul unic

Ecaterina Andronescu, noul ministru al Educației, a declarat că manualul unic nu este o decizie tocmai fericită și prin competiție ar crește calitatea manualelor. Declarația vine la puțin timp după ce Ecaterina Andronescu a fost numită ministru pe postul lăsat vacant de fostul ministru Valentin Popa.

Introdus în urmă cu un an, manualul unic are toate șansele să fie scos de pe piață. "Manualul unic nu a fost o decizie tocmai fericită.

Faptul că manualele au arătat așa ar trebui să ne pună pe gânduri. Prin competiție ar crește și calitatea manualelor", a declarat Ecaterina Andronescu.

Un expert în educație, Marian Stas, a discutat despre ce înseamnă manualul unic: "Manual unic înseamnă, de fapt, centralizare comunistă, ca și tabel unic, ca și plan cadru unic, ca și toate unice, asta înseamnă patul lui Procust, asta înseamnă cămașa de forță și un exercițiu politic pervers, ieșit din timp, care nu are niciun fel de legătură cu nevoile copiilor."

Noul ministru al Educației nu mai vrea manualul unic și a început demersurile pentru scoaterea lui din școlile din România.

Reamintim că pe durata ultimului său mandat de ministru al Educației, Liviu Pop a hotărât eliminarea „baronilor manualelor”, după cum a numit chiar el editurile private care se ocupau de realizarea cărților pentru școlari. Drept urmare, împreună cu ceilalți membri ai Executivului, a dat o ordonanță de urgență prin care a trecut Editura Didactică și Pedagogică în subordinea Ministerului Educației, oferindu-i exclusiv acesteia sarcina de a edita manuale școlare unice. Deși specialiștii în Educație i-au contestat vehement decizia, afirmând că elevii au nevoie de diversitate, dar și pentru că se încălcă principiul pieței libere, Liviu Pop nu a dat nicio secundă înapoi.

V.N. Deleanu

Profesori de la Liceul Teoretic German, în mobilitate Erasmus+, în Turcia

Țările participante la proiect (România, Portugalia, Spania, Italia și Turcia) s-au reunit în Izmir

În perioada 12-15 noiembrie 2018, a avut loc în Izmir, Turcia, prima mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ intitulat „Cultivating a sense of Entrepreneurship and initiative by drama”, proiect care se va afla în desfășurare la Liceul Teoretic German „Johann Ettinger” Satu Mare, pe parcursul următorilor 2 ani.

Delegația română a fost reprezentată în Turcia de profesorii Reka Kiraly (limba italiană), Maria Tite (limba engleză) și Bogdan Stana (istorie).

Țările participante la proiect (România, Portugalia, Spania, Italia și Turcia) s-au reunit în Izmir, la Oğuzhan Özkaya Education pentru discutarea unor diverse aspecte cu privire la cursul de desfășurare al activităților legate de proiect, dar și pentru a participa la diferite cursuri și seminarii organizate de specialiști în domeniu din țările participante.

Teme de seminar

Cursurile și seminariile au surprins aspecte variate legate de tema proiectului, cum ar fi: exerciții de încălzire a vocii (atât pentru micii actori, cât și pentru profesori), modalități de formare și coeziune a grupului, postură, limbajul corpului, expresivitate, dicție, încurajarea creativității etc, obiectivul principal al proiectului fiind acela de a forma și cultiva la elevi, aptitudini și abilități utile și aplicabile în activitățile lor de mai târziu și în profesiile pe care

Delegația română a fost reprezentată în Turcia de profesorii Reka Kiraly (limba italiană), Maria Tite (limba engleză) și Bogdan Stana (istorie)

le vor alege, iar pentru profesori de a-i încuraja să folosească metode și tehnici creative în actul predării.

Programe de perspectivă

Nu în ultimul rând, au fost discutate datele următoarelor întâlniri. Italia - următoarea gazdă a activităților de proiect își va aștepta oaspeții (copii și profesori) în perioada 10-16 februarie, iar Spania - în 19-25 mai 2019.

Deoarece proiectele Erasmus+ presupun și o mai bună cunoaștere a țărilor participante și, implicit, a culturii acestora, programul a inclus și o vizită la Efes, o scurtă excursie la Casa Feocioarei Maria și în satul Sirince, plim-

bări prin frumosul Izmir (Smirna de altădată), unde specificul local, bogăția și diversitatea culturală s-au îmbinat armonios, făcând din această primă întâlnire de proiect o experiență unică.

Informațiile au fost transmise de profesoara Maria Tite.

A consemnat V. Nechita

7 sfaturi pentru părinții care vor un copil fericit la școală și acasă

Dincolo de notele foarte bune sau mai puțin bune pe care le ia un copil la școală, cel mai important aspect din viața unui școlar este gradul de fericire

Cu toții am trecut prin școală și sistemul educațional. Unii au ieșit mai sifonați ca alții, unii au reușit să se descurce mai bine decât alții cu orarul, cu materiile plicticoase, cu temele pentru acasă, cu lipsa timpului liber și al distracțiilor de care aveau parte până atunci.

În opinia hipnoterapeutului Eugen Popa, președintele Asociației Române de Hipnoză, dincolo de notele foarte bune sau mai puțin bune pe care le ia un copil la școală, cel mai important aspect din viața unui școlar este gradul de fericire. "Dacă apăsăm prea mult pedala de accelerație și ne sufocăm copiii cu prea multe teme sau activități extrașcolare, riscăm să cădem de cealaltă parte a baricadei și să creștem copii nefericiți, fără poftă de viață, fără dorința de a se dezvolta. Indicatorul cel mai important, care ne măsoară cât de bine ne creștem copiii, rămâne până la urmă gradul de fericire", explică specialistul. Mai mult decât atât, Eugen Popa consideră că există 7 reguli de bază pe care ar putea să le aplice părinții astfel încât copiii lor să fie fericiți atât la școală, cât și acasă:

1. Joaca. "Copiii învață cel mai rapid și mai ușor prin joacă. Joaca este cel mai simplu mod de a învăța și unul prin care copilul tău devine de neoprit. Dacă vrei să

ai un copil fericit și sănătos, petrece timp cu el jucându-vă. Fă din învățare un joc și atunci i-ai ușurat 16 ani din viață", explică hipnoterapeutul Eugen Popa.

2. Fii un Exemplu. "Copilul face ceea ce vede la alții din jurul său. Desigur, cel mai adesea îi vede pe părinți, modul lor de acțiune și manifestare. Dacă TU, părintele, tot amâni și lași pe poimăine ce poți face mâine, ghici ce va face copilul tău când va veni vorba de sculat dimineața sau de făcut temele?!", spună Eugen Popa.

3. Greșește des și cu patos! "Cu cât încerci mai mult să fii „perfect” cu atât mai multe garduri și lacăte pui în jurul dezvoltării libere a copilului tău. În caz că nu știi acest lucru, cei mai mulți copii care doresc să aibă note bune la școală fac asta pentru a-i mulțumi pe părinți și a-i face mândri de ei și nu pentru că ei, copii, au o năzuință incontrolabilă în această direcție. Cu cât îl împingi pe copil să fie perfect, să aibă „note bune” și să fie „cuminte” cu atât mai mult cresc șansele să devină Obsesiv-Compulsiv, ceea ce este o reală problemă”, este de părere hipnoterapeutul Eugen Popa.

Copilul trebuie asigurat că părintele este mereu cu el

4. Asigură-ți copilul că ești mereu cu el. "Poți face asta foarte simplu, dă-i o poză

cu tine sau un obiect de-al tău pe care să îl poarte câtă vreme e la școală. Acest lucru îl ajută enorm de mult și îl protejează împotriva unor posibile dificultăți și chiar stări emoționale intense", explică specialistul.

5. Ajută-ți copilul să gândească liber. "Copiii nu cunosc prea multe reguli în momentul în care încep școala (slavă Domnului)! De fapt, este foarte important să înțelegem că lumea este compusă din două categorii de oameni: cei care se conformează și fac posibilă existența societății, și cei care rup granițele, nonconformiștii, cei care împing societatea mai departe. Aceștia din urmă sunt cei care produc cele mai mari realizări. Este foarte important să ajutăm copiii atât să fie un spirit cât mai liber dar, în același timp și să discearnă între ce te ajută să crești și ce este doar o modă de moment", afirmă Eugen Popa.

6. Oferă suport emoțional! "Copilul are nevoie de asta mai ales în perioada de început a școlii! Deși la prima vedere toată chestia asta cu școala poate părea numai lapte și miere, ea poate afecta profund întregul sistem imunitar emoțional al copilului. Pentru a preveni acest lucru, dar și pentru a-i asigura copilului o viață sănătoasă și fericită, comunică cu el pe toate planurile, atât conștient cât și inconștient. Pentru asta îți recomandăm din tot sufletul programul SleepTalk pentru copii, pe care

Asociația Române de Hipnoză l-a dezvoltat în România.

7. Repararea Rănilor. "Pentru mulți copii școala este un fel de pădure întunecată, plină de monștri și balauri, de la colegii de clasă, până la profesori și personalul școlar. De multe ori copiii sunt răniți emoțional fără ca măcar să realizeze acest lucru. Aceste răni rămân în adâncul sufletului și de multe ori afectează tot restul vieții. Pentru a evita aceste deznodământ nefericite, poți să îți ajuți copilul, dar și copilul interior, să comunice cu el, să îi oferi tot ce are nevoie, tot ce îi trebuie. Vorba aceea, „vorba dulce mult aduce”, conchide declară Eugen Popa, președintele Asociației Române de Hipnoză.

Eugen Popa este unul dintre cei mai cunoscuți și bine pregătiți traineri din România și președintele Asociației Române de Hipnoză. De-a lungul carierei s-a specializat atât în metode de terapie și dezvoltare personală Occidentale (Hipnoză, NLP, Mindset, Habits, Psihologie Pozitivă) cât și Orientale (Meditație, Yoga, Spiritualitate), fiind astăzi un trainer holistic în toată puterea cuvântului. Studiile sale l-au purtat pe trei continente, în Europa, Asia și Statele Unite, iar până în prezent a susținut conferințe, traininguri și workshop-uri în Thailanda, Statele Unite ale Americii, Brazilia, Turcia, Grecia, Anglia, Germania etc., la care au participat mii de oameni.

A consemnat Stelian Crainic

Arhiepiscopul Gwann a fost plimbat pe străzile orașului maltez Zebbug de zeci de copii, care, pur și simplu trag autoturismul Porsche Boxter S pe drumurile pietruite, cu ajutorul unor frânghii. Videoclipul original a fost șters de pe internet de către reprezentanții bisericii din Malta, dar copii ale acestuia au reapărut pe YouTube și pe rețelele sociale, strângând deja milioane de vizualizări și indignarea internautilor din întreaga lume.

Un înalt prelat catolic din Malta a fost plimbat într-un Porsche decapotabil tras de zeci de copii

Un videoclip mai puțin obișnuit, ajuns viral pe internet, îl prezintă pe Arhiepiscopul Gwann cum este plimbat pe străzile orașului maltez Zebbug de zeci de copii, care, pur și simplu trag autoturismul Porsche Boxter S pe drumurile pietruite, cu ajutorul unor frânghii. Videoclipul original a fost șters de pe internet de către reprezentanții bisericii din Malta, dar copii ale acestuia au reapărut pe YouTube și pe rețelele sociale, strângând deja milioane de vizualizări și indignarea internautilor din întreaga lume.

Cu toate acestea, oficialii bisericii micuțului stat european s-au apărut spunând că această plimbare prin oraș este o tradiție locală de secole.

"Aceasta este o tradiție care se întâmplă ori de câte ori un preot devine Arhiepiscop în Zebbug. Toată lumea a fost foarte fericită că ne pregăteam pentru această sărbătoare unică. Nu văd nimic în neregulă, era o sărbătoare a fericirii. Copiii l-au plimbat pe părinte de bună voie, nu a fost nimeni forțat. După eveniment toți copiii au sărbătorit cu un tort mare. Au fost circa 50 de copii", a declarat consilierul local Sandra Grech pentru cotidianul Lovin Malta.

"Îmi pare rău de reacția oamenilor care au văzut înregistrările, dar pentru mine acest lucru pur și simplu nu este o

Videoclipul original a fost șters de pe internet de către reprezentanții bisericii din Malta, dar copii ale acestuia au reapărut pe YouTube și pe rețelele sociale, strângând deja milioane de vizualizări și indignarea internautilor din întreaga lume

problemă, anumite comentarii sunt făcute în necunoștință de cauză. Personal nu doresc să comentez mai mult despre această chestiune, deoarece indiferent de modul în care comentez, este întotdeauna eliminat din context, iar mass-media preia doar ce îi convine și face rating", a declarat prelatul în Times of Malta.

Părerii pro și contra ale preoților catolici

Deși mare parte din membri bisericii au apărut evenimentul și comportamentul părintelui, confirmând că aceasta este într-adevăr tradiția locală, alți colegi nu s-au ferit să-l critice. Un exemplu este și reacția părintelui René Camilleri: "Nu știam dacă să râd sau să plâng când am văzut filmul; cel mai probabil ar trebui să plâng. Îl condamn pe cel care a acceptat ca acești copii să-l tragă într-un Porsche prin oraș. Cum putem noi să-i atragem pe oameni în biserică când ei văd

asemenea imagini care nu au nicio legătură cu credința. Tradiția se poate schimba dacă aceasta este greșită. În trecut tradiția era ca oamenii să fie spânzurați după ce sunt condamnați, acum lucrurile s-au schimbat. Asemenea tradiții care nu au nicio legătură cu promovarea binelui ar trebui să dispară. Să le explicăm oamenilor că sunt o prostie. Cred că enoriașii au nevoie de Evanghelia lui Iisus Hristos, dar în schimb noi facem parade în mașini luxoase."

O pictură de 1.500 de ani, înfățișându-l pe Iisus Hristos, a fost descoperită în Israel

Imaginea de azi a lui Iisus Hristos, dintr-un motiv pe care nu o să-l detaliem aici, este adesea cea a unui bărbat cu barbă și a cărei culoare a pielii este albă. Acum, arheologii de la Universitatea din Haifa, Israel, au descoperit o pictură a lui Iisus pe zidurile unei foste biserici bizantine timpurii din deșertul Negev, în sudul Israelului, veche de cel puțin 1.500 de ani, foarte diferită față de imaginea cunoscută astăzi. Din păcate, trecerea timpului nu a cruțat pictura, astăzi nemaiputându-se observa decât câteva linii slabe și indici de culoare.

"Am descoperit acest loc din întâmplare. Este chipul lui Iisus la botez, privindu-ne pe noi. Credem că Acesta își păstra părul scurt și nu avea barbă. Fața lui Hristos din această pictură este o descoperire importantă în sine. Aceasta aparține schemei iconografice a unui Hristos cu păr scurt, care a fost deosebit de răspândită în Egipt și Syro-Palestina. Textele din secolul al XVI-lea includ polemici privind autenticitatea aspectului vizual al lui Hristos, inclusiv coafura lui. Bazându-ne pe iconografie, estimăm că această scenă a fost de asemenea pictată în secolul al VI-lea d.Hr.", a declarat autorul studiului, Emma Maayan-Fanar de la Universitatea din Haifa, pentru ziarul israelian Haaretz.

Mai mult decât atât se pare că pictura ar putea fi primul botez pre-iconoclastic al scenei lui Hristos care se găsește în Israel. Imaginile lui Iisus din această epocă sunt extrem de rare, deoarece multe facțiuni ale creștinismului, inclusiv Imperiul Bizantin după secolul al VIII-lea, credeau că crearea imaginilor religioase era ase-

mănătoare închinării la idoli.

În 2011, arheologii au descoperit în Egipt ceea ce ei cred că este cea mai veche imagine a lui Hristos, care datează din jurul anului 235 d.Hr. Experții catalani care au descoperit situl din orașul egiptean antic Oxyrhynchus, consideră că pictura îl înfățișează pe Mântuitorul Iisus Hristos în tinerețe. Dr. Padró, profesor emerit la Universitatea din Barcelona, a declarat pentru ziarul La Vanguardia că reprezentarea este cea a "unui tânăr cu păr curat, îmbrăcat într-o tunică scurtă și cu mâna ridicată ca și cum ar da o binecuvântare. Am putea să ne confruntăm cu o imagine foarte timpurie a lui Iisus Hristos".

Arheologii încă lucrează la traducerea inscripțiilor care înconjoară figura de pe peretele criptei dreptunghiulare, în încercarea de a stabili identitatea persoanei din imaginii.

A fost descoperită prima dovadă a unei relații între doi oameni din specii diferite, în urmă cu 50.000 de ani

Cu 50.000 de ani în urmă, relația dintre doi hominizi diferiți, un neandertalian și un denisovan, a dus la nașterea unui copil. Un fragment minuscul de os prezintă astăzi dovada unei acuplări între aceste două specii care au marcat evoluția umană, ne informează Agerpres. "Aceasta este prima dată când am descoperit un descendent direct al acestor două grupuri", a declarat pentru AFP Viviane Slon de la Institutul de Antropologie Evoluționistă Max Planck din Leipzig, Germania, coautoare a studiului publicat miercuri în jurnalul științific Nature.

Omul de Denisova și omul de Neandertal s-au separat în urmă cu 400.000 / 500.000 de ani devenind două specii distincte ale genului Homo (Homo sapiens reprezentând o altă specie a acestui gen). Omul Neandertal a dispărut de pe suprafața Pământului cu aproximativ 40.000 de ani în urmă, din motive încă necunoscute. Denisovienii au dispărut la rândul lor, însă nu se știe exact când.

Analizele ADN au demonstrat că omul de Denisova a lăsat în urmă o parte din genomul său unor Homo sapiens: mai puțin de 1% din populațiile asiatice și amerindiene și până la 5% pentru în cazul aborigenilor din Australia și Papua Noua Guinee. În mod similar, toți oamenii moderni cu excepția africanilor au în genomul lor aproximativ 2% din ADN-ul moștenit de la neandertalieni, dovada încrucișării dintre aceste specii în trecutul îndepărtat.

Această poveste de familie este dezvăluită de un os de 1,5 cm, atât de mic încât cercetătorii nu au putut spune, la

prima vedere, dacă a aparținut unui hominid sau unui animal. Descoperit în anul 2012 într-o peșteră din Munții Altai din Siberia, în apropiere de frontiera dintre Rusia și Mongolia, "Denny", așa cum a fost supranumit de cercetători, a aparținut unei ființe de sex feminin de cel puțin 13 ani, care a trăit în urmă cu aproximativ 50.000 de ani. Osul ar proveni de la femurul acesteia, de la tibia sau de la humerus.

Grota în care ea a murit, cunoscută sub numele de Denisova, a devenit deja celebră după ce în ea au fost descoperite primele rămășițe fosilizate ale omului de Denisova, fragmente dintr-o falangă auriculară.

În urma analizelor efectuate pe "Denny", geneticienii au reușit să distingă cromozomii pe care tânăra i-a moștenit de la tatăl și de la mama ei. Oamenii de știință au constatat, fără nicio îndoială, că acestea îi fuseseră lăstate în urmă de un neandertalian și un denisovan. "La început am crezut că este o greșală de laborator", a mărturisit Svante Paabo, cercetător la Institutul Max Planck și coautor al studiului. În călătoria lor în afara Africii, neandertalienii s-au dispersat în Europa și în Asia de Vest, iar denisovienii s-au îndreptat către Asia de Est. "Neandertalienii și denisovienii s-ar putea să nu fi avut prea multe ocazii de a se întâlni. Însă, când acest lucru s-a întâmplat, se pare că ei nu au avut prejudecăți", a notat Svante Paabo, care se află în spatele identificării omului de Denisova. "Trebuie să se fi împerecheat frecvent, mult mai des decât am crezut inițial, altfel nu am fi fost atât de norocoși", a adăugat specialistul.

Poluarea aerului la New Delhi, capitala Indiei, reduce cu 10 ani speranța de viață a locuitorilor

Un locuitor din capitala Indiei New Delhi pierde în medie 10 ani din speranța de viață din cauza poluării masive a aerului în comparație cu longevitatea sa dacă ar respira un aer sănătos, potrivit unui nou studiu, relatează marți AFP. În 2016, megametropola cu 20 de milioane de locuitori a avut o concentrație anuală de particule fine (PM2,5) de 113 micrograme pe metru cub de aer, ceea ce are drept consecință o reducere medie a speranței de viață cu 10,2 ani, potrivit cercetărilor Institutului de Politică Energetică al Universității din Chicago (EPIC) publicate săptămâna aceasta.

Studiul măsoară riscul de moarte prematură începând de la speranța de viață a unei persoane în cazul în care aceasta nu a fost expusă decât la nivelul de particule fine recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), care cere să nu se depășească pragul de 10 micrograme în concentrația medie anuală. Aceste particule fine în suspensie se pot infiltra în sânge prin plămâni. Expunerea pe termen lung la PM2,5 crește riscul apariției de boli cardiovasculare și de cancer pulmonar.

La nivel global, studiul american apreciază că poluarea atmosferică reduce speranța de viață cu 1,8 ani, în medie, în 2016. Această cifră plasează poluarea ca principalul pericol pentru sănătatea umană, înaintea de tutun (1,6 ani), alcool și droguri (11 luni) și foarte departe de războaie și terorism (22 de zile).

"În lume, astăzi, oamenii respiră un aer care prezintă un risc grav pentru sănătatea lor", a declarat profesorul Michael Greenstone, director al EPIC, potrivit unui comunicat de presă.

Alcoolul este nociv în orice cantitate, iar bărbații români beau cel mai mult

Limita de siguranță în cazul consumului de alcool nu există, conform unui important studiu desfășurat la nivel internațional și conform căruia bărbații din România beau cel mai mult, relatează Press Association, conform Agerpres. Alte cercetări realizate anterior au concluzionat că un consum moderat de alcool – aproximativ o băutură pe zi în cazul femeilor și două pentru bărbați – poate oferi protecție în fața bolilor de inimă. Însă autorii studiului recent insistă că orice beneficiu rezultat în urma consumului de alcool este depășit de efectele sale nocive.

Consumul unei singure băuturi pe zi crește cu 0,5% riscul de a dezvolta una dintre cele 23 de afecțiuni asociate alcoolului, estimează cercetătorii. "Studii anterioare au identificat un efect protector al alcoolului în fața unor afecțiuni, însă noi am descoperit că riscurile combinate asociate consumului de alcool cresc odată cu orice cantitate de alcool", a declarat dr. Max Griswold, cercetător principal la Institutul pentru evaluarea sănătății din cadrul Universității Washington.

"Asocierea dintre consumul de alcool și riscul de cancer, răniri și boli infecțioase compensează efectele protectoare față de boala cardiacă ischemică în cazul femeilor studiate. Deși riscurile asupra sănătății asociate cu alcoolul încep prin a fi mici în urma consumului unei singure băuturi pe zi, ele cresc rapid pe măsură ce oamenii beau mai mult", a precizat Griswold. Oamenii de știință au compilat date de la 592 de studii la care au participat în total 28 de milioane de persoane.

Casele mai multor celebrități au ars în incendiul de vegetație din SUA

Camp Fire a fost botezat incendiul care a distrus în totalitate orașul Paradise, care se află între Los Angeles și San Francisco. Nici Malibu nu a scăpat, la fel și alte zone din comitatul LA. Casele mai multor celebrități, printre care nume mari ca Miley Cyrus sau Gerard Butler, au ars la pământ.

Mai multe incendii sunt active atât în nordul cât și în sudul statului California. Sute de persoane au fost date dispărute, amplificând temerile potrivit cărora bilanțul deceselor ar putea crește. Zeci de vedete, printre care Kim Kardashian West, Caitlyn Jenner și Lady Gaga au fost nevoite să își părăsească locuințele din Malibu amenințate de flăcări, potrivit Agerpres. Actorul Gerard Butler a scris pe Instagram că locuința sa din Malibu a fost "pe jumătate distrusă". Miley Cyrus, în vârstă de 25 de ani, a declarat că este "devastată" după ce locuința sa a fost mistuită de flăcările care continuă să se extindă în statul California, informează luni Press Association. Cântăreața a postat un mesaj pe Twitter.

"Sunt complet devastată de incendiile care îmi afectează comunitatea. Mă număr printre cei norocoși. Animalele mele și dragostea vieții mele au scăpat teferi; asta e tot ceea ce contează acum. Casa mea nu mai rezistă, însă amintirile pe care le-am trăit cu familia și prietenii sunt puternice. Sunt recunoscătoare pentru tot ce mi-a rămas", a scris vedeta americană.

Printre zecile de mii de evacuați se află și Simon Cowell. Acesta a investit anul trecut 18 milioane de dolari într-o locuință somptuoasă, dar acum s-a văzut nevoit să fugă din calea focului.

Sandra Bullock a făcut o donație de 100.000 de dolari către The Humane Society din Ventura County, cerând ca banii să fie folosiți la salvarea victimelor neumane ale incendiilor din California de Sud, scrie CNN.

„Eforturile noastre de salvare și îngrijire a animalelor evacuate din calea incendiilor Hill și Woolsey i-au atras atenția și echipa sa ne-a contactat și ne-a oferit sprijin”, a scris The Humane Society pe Facebook. „Sandra Bullock și familia au ajutat și alte ONG-uri atât în timpul acestui incident, cât și în trecut. Cu toate acestea, de data aceasta a vrut ca banii să meargă la cei care se află în prima linie și ajută la salvarea animalelor aflate în pericol și și-au exprimat speranța că și alții îi vor urma exemplul”, se mai arată în mesajul de pe Facebook.

ONG-ul a transmis că banii donați vor fi folosiți pentru îngrijirea animalelor evacuate din calea incendiilor. „HSVC se angajează să aibă grijă de aceste animale atât timp cât este necesar sau până când proprietarii lor le pot lua înapoi și să le țină în siguranță”, a scris organizația.

Biografia Sandrei Bullock

Sandra Annette Bullock s-a născut la 26 iulie 1964 și este o actriță americană care a obținut faimă și notorietate în anii 1990 datorită rolurilor interpretate în filme de succes precum Demolition Man, Speed, The Net, Hope Floats, A Time to Kill, și While You Were Sleeping. După anii 2000 și-a continuat apariția în alte filme de succes precum Miss Congeniality, The Lake House și Crash, cel din urmă primind aprecierea criticilor de film americani, iar în anul 2005 a primit o stea pe Hollywood Walk of Fame. În anul 2007 a fost clasificată pe locul 14 în topul celor mai bogate femei celebre cu o avere estimată la 85 milioane de dolari. În 2009, Sandra Bullock a jucat în două dintre cele de mai succes filme din punct de vedere al încasărilor: The Proposal și The Blind Side. Sandra Bullock a primit un premiu Golden Globe pentru cea mai bună actriță, un premiu Screen Actors Guild pentru interpretarea remarcabilă, distinsă de către o actriță a unui rol principal, și un Premiu Oscar pentru cea mai bună actriță pentru

interpretarea rolului lui Leigh Anne Tuohy în filmul The Blind Side. De asemenea numele ei apare în ediția 2012 a Cărții Recordurilor (Guinness Book) ca cea mai bine plătită actriță, cu 56 milioane de dolari.

Sandra Bullock a locuit în orașul Fürth până la vârsta de 12 ani, unde a cântat într-un cor al Norimberg Staatstheater.

Și-a trăit copilăria în Germania și în alte părți ale Europei. Vorbește limba germană cursiv și a studiat balet și canto de mică, interpretând mici roluri în piese de teatru care se țineau în sala de operă unde performa și mama ei.

A învățat la Washington-Lee High School, unde printre altele era și majoretă,

a participat în piese de teatru în liceu, și a fost logodită cu un jucător de fotbal american. A absolvit liceul în anul 1982 și pe urmă s-a înscris la universitatea East Carolina University din Greenville (Carolina de Nord). A renunțat la facultate în ultimul an, în primăvara lui 1986, pentru a-și începe cariera de actriță.

Mai apoi s-a mutat în New York, unde a lucrat o perioadă ca barman-ospătar pentru a-și asigura mijloacele de trai. A luat lecții de teatru de la Sanford Meisner, după care a fost abordată de mai multe show-uri de televiziune, iar în anul 1987 obține primul său rol în filmul Hangmen.

Vera Pop